

STRÄNGNÄS KOMMUN

Flerårsplan 2023– 2025

Dnr: KS/2022:222

Datum: 2022-11-03

Innehållsförteckning

Majoritetsförklaring	3
Styrning och uppföljning av den kommunala koncernen	4
Omvärldsanalys.....	12
Mål och prioriteringar under 2023–2025	15
God ekonomisk hushållning	15
Kommunövergripande mål	16
Ekonomisk plan 2023–2025	21
BILAGA 1. Ekonomisk sammanställning koncernen.....	32
BILAGA 2. Nyckeltal kommunkoncernen	32
BILAGA 3. Ekonomisk sammanställning kommunen	33
BILAGA 4. Kommunens driftbudget 2023–2025	35
BILAGA 5. Kommunens investeringsbudget per nämnd 2023-2025	36
BILAGA 6. Kommunens resursfördelningsmodell	37

Majoritetsförklaring

Moderaterna och Socialdemokraterna tar gemensamt ansvar för Strängnäs kommun för perioden 2022–2026. Vid mandatperiodens slut ska Strängnäs kommun vara en plats där det tydligt framgår att vi i majoriteten har tagit ett långsiktigt ansvar för helheten och där Agenda 2030 är det genomsyrande förhållningssättet. För att uppnå en nödvändig förflyttning i det samhällsuppdrag vi har som kommun så kommer vi under mandatperioden prioritera följande:

Skolan högst! Genom att utgå från det kompensatoriska uppdraget ge alla elever i Strängnäs kommun tillgång till en skolgång där målet är höga kunskapsresultat och hög likvärdighet.

Trygghet och folkhälsa! Genom ett bra företagsklimat skapa tillgång på arbete där fler känner sig inkluderade i samhället genom möjlighet till arbete och därmed egen försörjning och bostad. Stärka tryggheten i vardagslivet i såväl goda år som i tider av kris och höjd beredskap. Vi ska ge goda förutsättningar för ökad psykisk hälsa, trygg utemiljö och god vård och omsorg ska finnas för den som behöver. Vi ska också skapa bra förutsättningar för ett aktivt och hälsosamt liv för alla åldrar.

Omställning för klimat och livsmiljö! Vi ska ta tydliga steg för att nå våra målsättningar om fossilfria transporter 2030 och klimatneutralitet 2040.

Vi bildar en majoritet, men sluter oss inte. Vi inspireras och utvecklas tillsammans med andra i goda partnerskap. Vårt förhållningssätt är att den bästa utvecklingen sker när vi pratar mer med varandra än om varandra. Strängnäs kommun ska ha attraktiva arbetsplatser som aktivt arbetar med kompetensförsörjning på kort och lång sikt. För att nå resultat i de tre prioriterade områdena på kort och lång sikt kommer den politiska majoriteten under de kommande fyra åren prioritera arbetet med start i följande strategier och planer:

Översiktsplan
Långsiktig ekonomisk plan
Barn och ungdoms strategi
Trygghetsstrategier
Folkhälsostراتيجier
Idrottspolitiska programmet/Kulturpolitiska programmet
Äldreomsorgsutvecklingsplan
Etableringsplan
Klimat- och energiplan
Kompetensförsörjningsplan
Koncernbolagens ägardirektiv
Totalförsvarsplanering

Vad majoriteten och kommunkoncernens organisation ska göra kommer årsvis beslutas i våra Flerårsplaner, i de årliga Verksamhetsplanerna och i Affärsplanerna i nämnder och styrelser.

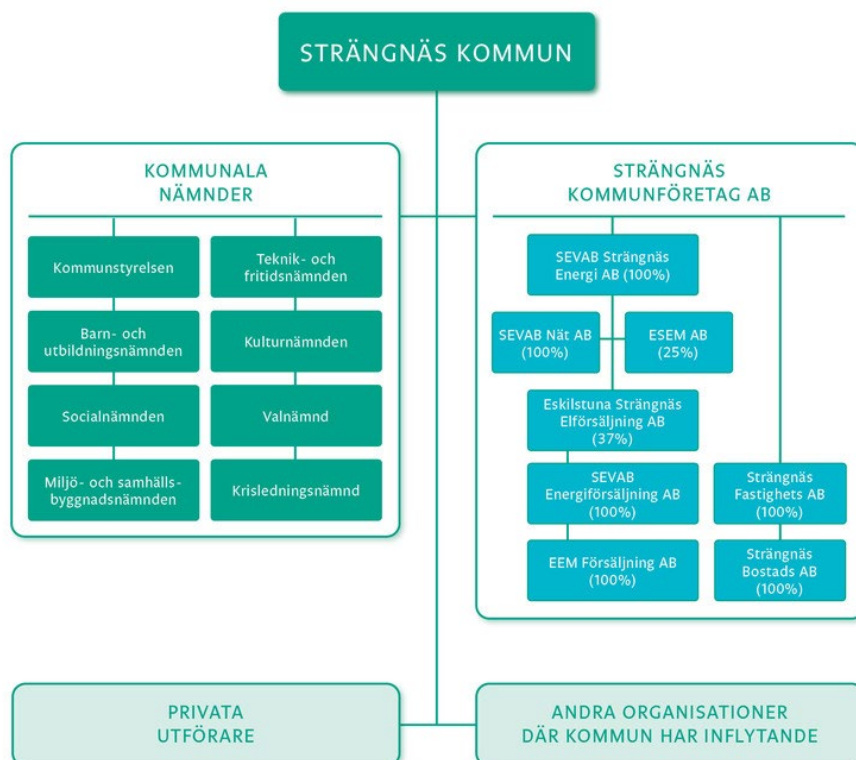
Jacob Högfeldt (M)

Anders Härnbro (S)

Styrning och uppföljning av den kommunala koncernen

Den kommunala koncernen

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs i kommunens nämnd- och förvaltningsorganisation samt i de kommunalt ägda bolag som ingår i bolagskoncernen där Strängnäs Kommunföretag AB är moderbolag. En översikt av den kommunala organisationen visas i organisationsschemat nedan. Kommunkoncernen har också en andel i Solör Bioenergi Strängnäs AB.

Nämndernas och bolagens uppdrag

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige tillsätter en kommunstyrelse och de nämnder som utöver styrelsen behövs för att fullgöra kommunens uppgifter. Nämndernas verksamhetsområden och inbördes förhållande beslutas av fullmäktige. Kommunfullmäktige beslutar i ärenden av principiell vikt och av större betydelse, främst mål och riktlinjer för verksamheten, budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor. Vidare beslutar kommunfullmäktige om nämndernas organisation och verksamhetsformer, val av ledamöter och ersättare i nämnder och beredningar samt val av revisorer.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Utifrån visionen leder och samordnar kommunstyrelsen planering, utvärdering och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Vidare ansvarar kommunstyrelsen för att samordna arbetet med den strategiska utvecklingen. Under kommunstyrelsen finns även arbetet med attraktionskraft, kontaktcenter, barnombudsman, nationella minoriteter och kommunens olika råd samt det strategiska arbetet med hållbarhetsfrågor utifrån Agenda 2030.

Kommunstyrelsen yttrar sig i alla frågor som ska beslutas i kommunfullmäktige och bevakar att de beslut, mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat om genomförs inom den kommunala verksamheten.

Kommunstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter och ska ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet samt de kommunalt ägda bolagen och gemensamma nämnder och kommunalförbund kommunen är medlemmar i.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet från förskola till vuxenutbildning. Barn- och utbildningsnämnden ansvarar dessutom för kommunens ungdomsmottagning.

För barn- och utbildningsnämnden är skollagen och läroplanerna centrala. Grundläggande i huvudmannens ansvarstagande är att utbildningen motsvarar skollagens krav på kvalitet, är likvärdig och att utbildningen förankras i vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Barn- och utbildningsnämnden svarar för att barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden och att vuxna, inom vuxenutbildningen, stöds och stimuleras i sitt lärande.

Socialnämnden

Personer som har behov av socialtjänstens insatser kontakter socialnämnden. De ansöker om insatser eller tar del av tjänster som nämnden tillhandahåller utan prövning. Det handlar om boende, hemtjänst, insatser till barn och unga, daglig verksamhet, coachning för att komma ur bidragsberoende, bostadsanpassning, färdtjänst, hälso- och sjukvård i hemmet, stöd till familjer, personer med missbruksproblematik, våld i nära relation, stöd till skolelever mm.

Dagligen sker en mängd möten mellan personer i olika åldrar och livssituationer, och nämndens personal. Helger utgör inget undantag. Stöd och insatser pågår fortlöpande, även nattetid.

Socialnämnden är organiserad i sex verksamhetsområden, administration och digitalisering, individ och familjeomsorg, funktionshinderomsorg, hemsjukvård, myndighet samt äldreomsorg.

Kulturnämnden

Kulturnämnden bidrar till att tillsammans med andra aktörer erbjuda attraktiv och tillgänglig kultur för alla kommuninvånare. Barn och unga är prioriterade målgrupper.

Kulturnämnden ansvarar för kommunens kulturhus och den lagstadgade folkbiblioteksverksamheten. Kulturskolan erbjuder en mängd olika aktiviteter som t ex bild och form, cirkus och dans. Fritidsgårdar finns i Strängnäs, Mariefred och Åkers styckebruk. Kulturnämnden ansvarar för olika lokaler och scener såsom Paulinska salen, Thomas Arena, Grassagården m.fl. Kulturnämnden beslutar om kulturbidragen. Den kommunala konsten handhas av kulturkontoret.

Kulturverksamheterna ska bidra till en demokratisk, dynamisk och öppen kommun präglad av humanistiska värderingar, bred medborgardialog och intresse för gårdagens, dagens och morgondagens mångfald av uttryck. Den ska ge identitet och tillhörighet samt skapa social gemenskap.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden är den nämnd som fullgör uppgifter inom plan och byggnadsväsendet och har det närmaste överinseendet över byggnadsverksamheten enligt PBL (plan- och bygglagen), mätningkungörelsen och förordningar beslutade med stöd av dessa lagar. Nämnden fullgör också kommunens uppgifter inom miljö-, hälsoskydds- och naturvårdsområdet, livsmedelsområdet samt smittskyddsområdet. Nämnden ansvarar även för tillsyn och tillståndsfrågor utifrån alkohollagen.

Nämnden ska även biträda kommunstyrelsen i den strategiska samhällsplaneringen, enligt PBL, samt bistå kommunstyrelsen i det arbetet med kommunens bostadsförsörjning och markförsörjning. Nämnden bistår kommunstyrelsen med kommunens befolkningsprognoser, kommunens 4M-samordning samt svarar för samordning av företagservice i nämndens myndighetsutövning.

Teknik- och fritidsnämnden

Teknik- och fritidsnämnden ansvarar för kommunens drift och underhåll av kommunens idrotts- och fritidsanläggningar, måltidsutbud och matleveranser, räddningstjänst samt stadsmiljö och service. Nämnden servar invånarna i hela kommunen och i alla åldrar.

Inom nämndens område finns ansvaret för kommunens gata och parkarbete, vägbelysning, drift och underhåll av Tosteröbron, trafiksäkerhetsarbetet, den kommunala parkeringsövervakningen, hamnar, Turistbyrå samt strategiska VA-frågor. Teknik- och fritidsnämnden ansvarar även för kommunens inre service samt fordonspark. Nämnden har även ansvar för föreningsbidrag inom fritidsaktiviteter.

Räddningstjänsten ligger inom nämndens ansvarområde. I uppdraget ingår bland annat insatser vid bränder och olyckor, förebyggande brandskydd, utbildning i brandkunskap och första hjälpen. I uppdraget ingår även att stödja polisen och regionen genom att åka på larm gällande hot om suicid samt IVPA.

Valnämnden

Valnämnden har till uppgift att organisera de allmänna valen som hålls i kommunen vart fjärde år samt valet till Europaparlamentet vart femte år. Valnämnden hanterar även folkomröstningar genom folkinitiativ.

Krisledningsnämnden

Krisledningsnämnden har till uppgift att utgöra ledningsfunktion och fullgöra kommunens uppgifter som enligt lag ankommer på kommunen vid extraordinära händelser i fredstid.

Strängnäs kommunföretag AB, SKFAB

Kommunen har valt att ha viss verksamhet i bolagsform och har bildat en koncern för aktiebolagen med det helägda Strängnäs kommunföretag AB som moderbolag. Moderbolaget ska svara för ledning och samordning av koncernen under Strängnäs kommun samt svara för planering och uppföljning, utifrån affärsplan och förmedla information om dotterbolagens verksamhet.

SEVAB Strängnäs Energi AB, SEVAB

SEVAB ansvarar för att producera och distribuera el, värme, stadsnät, vatten och renhållning. Tillsammans med Eskilstuna Energi och Miljö AB har SEVAB ett samägt driftsbolag, Eskilstuna Strängnäs Energi och Miljö AB, ESEM, för alla anläggningar och ett samägt elförsäljningsbolag, Eskilstuna Strängnäs Elförsäljning AB.

Strängnäs Fastighets AB, SFAB

SFAB ska skapa möjligheter för kommunens verksamheter att arbeta i effektiva lokaler genom att förvärva, äga, förvalta, hyra, förädla, avyttra och optimera fastigheter. Bolaget ska genom sitt dotterbolag, Strängnäs Bostads AB, SBAB, främja bostadsförsörjningen genom att bygga och förvalta bostäder.

Vision

Visionen beskriver Strängnäs kommuns framtida tillstånd. Den är en gemensam målbild för hela vår kommun. Den inspirerar oss och utmanar oss i det dagliga arbetet och när vi planerar för framtiden. Visionen lyder:

Tillsammans och med invånarnyttan
i fokus, skapar vi framtidens hållbara
kommun i hjärtat av Mälardalen.

I Strängnäs kommun skapar vi vår framtid tillsammans. En positiv utveckling möjliggörs genom samspel mellan invånare, politiker, kommunanställda, näringsliv, ideella verksamheter och föreningsliv. Genom att ta vara på allas erfarenheter och kunskap kan vi oavsett vilken roll vi har bidra till att göra vår kommun till en bra plats att bo och leva i.

Att alltid ha invånarnyttan i fokus innebär att utifrån tillgängliga resurser balansera invånarnas olika behov och önskemål.

Tillsammans utvecklar vi en av landets mest eftertraktade kommuner. Vi skapar en hållbar kommun med hög livskvalitet och stor omsorg om invånarna, genom att erbjuda attraktiva boendeformer för alla, en skola i toppklass, företagande och arbetstillfällen, natur- och kulturupplevelser samt effektiva kommunikationer. För att hela tiden ligga i framkant arbetar vi tillsammans med ständiga förbättringar inom alla områden. Alltid med invånarnyttan i fokus. Vårt läge i hjärtat av Mälardalen ger goda förutsättningar för hållbar utveckling och tillväxt.

Våra fyra huvudorter och den till stora delar mälarnära landsbygden skapar en enastående miljö. Varje del av kommunen är i sig stark men tillsammans skapar vi en starkare helhet - en möjligheternas kommun.

Värderingar och principer

Brobygget är det namn och den symbol Strängnäs kommun valt för att synliggöra och lyfta fram våra värderingar och principer. Dessa ska vi luta oss emot när vi utvecklar oss själva och verksamheten.

Principerna och värderingarna beskriver och lyfter fram det förhållningssätt som ska prägla mötena och samspelet både internt inom organisationen som i möten och kontakten med medborgare och brukare. Hur medborgarna och brukarna upplever bemötandet har en avgörande roll i bedömningen av kvalitén på tjänsterna.

Principerna ska vara ett stöd för förvaltningen i utformningen av nya arbets- och förhållningssätt i syfte att förbättra resultat. Principerna kan fungera både som kompassriktning och checklista. Värderingarna utgår från ledorden utveckling, respekt, tydlighet och öppenhet.

Våra gemensamma principer och värderingar ska ha en tydlig koppling till arbetet och vårt uppdrag. Som medarbetare och representant för Strängnäs kommun vill vi att mötet med invånare, brukare och kunder alltid genomsyras av våra värderingar.

Önskat läge

Bakgrund

Önskat läge är en framtidsbild av Strängnäs kommun utifrån vision, omvärld, möjligheter och utmaningar. Bilden av Strängnäs 2030 är framtagen av den politiska ledningen och förvaltningsledningen, där även samtliga chefer och politiker i Strängnäs kommun haft möjlighet att påverka innehållet. Utifrån Önskat läge 2030 har de kommunövergripande målen vuxit fram.

Inledning

2030 är Strängnäs kommun en plats för boende, bildning och besök – en plats som präglas av social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet.

Invånare

Strängnäs kommun är en plats för bildning! Det kommunala uppdraget är tydligt definierat och avgränsat. Invånarna vet vad de får för sina skattepengar och är nöjda med den service kommunen tillhandahåller. De är stolta över sin hemkommun och kommunen tar vara på deras kompetens och engagemang.

Lokaldemokratin och invånarnas tillit till Strängnäs kommun har stärkts genom en väl utvecklad medborgardialog. Invånarna är i hög grad delaktiga i utformningen av kommunens tjänster.

Samhälle

Strängnäs kommun är en plats för boende! Bostadsutvecklingen har varit positiv i många år. Här finns attraktiva bostäder i olika upplåtelseformer och i alla storlekar. Vi erbjuder våra äldre en bred palett av olika boendeformer. Pendlingen till och från vår kommun är smidig.

Strängnäs kommun är en plats för besök! Vår besöksnäring, vårt läge, vår natur och våra stadsmiljöer lockar till besök – året om.

Vi är en förebild inom hållbarhet. Kommunen, företagarna och föreningarna verkar i hög grad i den cirkulära ekonomin. Våra stadskärnor är bilfria, och cyklar och elbussar präglar trafikmiljön i hela kommunen.

Samverkan och samarbeten präglar vår plats: Mellan kommun och näringsliv, högskolor och föreningar men också med andra kommuner i vår närhet.

Medarbetare

Strängnäs kommun är en attraktiv arbetsgivare med god kompetensförsörjning, inte minst efter framgångsrikt samarbete med högskolor och universitet.

Personalomsättningen är låg och frisknärvaron är hög i jämförelse med andra kommuner. Vi erbjuder interna karriärvägar i högre grad än tidigare. Arbetsmiljön är god.

Organisationen präglas av tillit. Vi tillåter och uppmuntrar innovation och kreativitet. Våra medarbetare känner att ansvar för helheten. Våra chefer har tid att vara chefer.

Politiker och tjänstepersoner är starka ambassadörer för kommunens uppdrag och grundläggande värderingar i det dagliga mötet med invånaren och brukaren.

Ekonomi

Strängnäs kommun har ett gott finansiellt handlingsutrymme. Nödvändiga investeringar – utifrån den långsiktiga invånarnyttan - är finansierade och genomförda.

Digitaliseringen har varit ett kraftfullt verktyg för att stärka kommunens ekonomiska ställning genom ändrade arbetssätt.

Vi har en hållbar koncernstruktur och kraftfull bolagsstyrning som gynnar den gemensamma ekonomin.

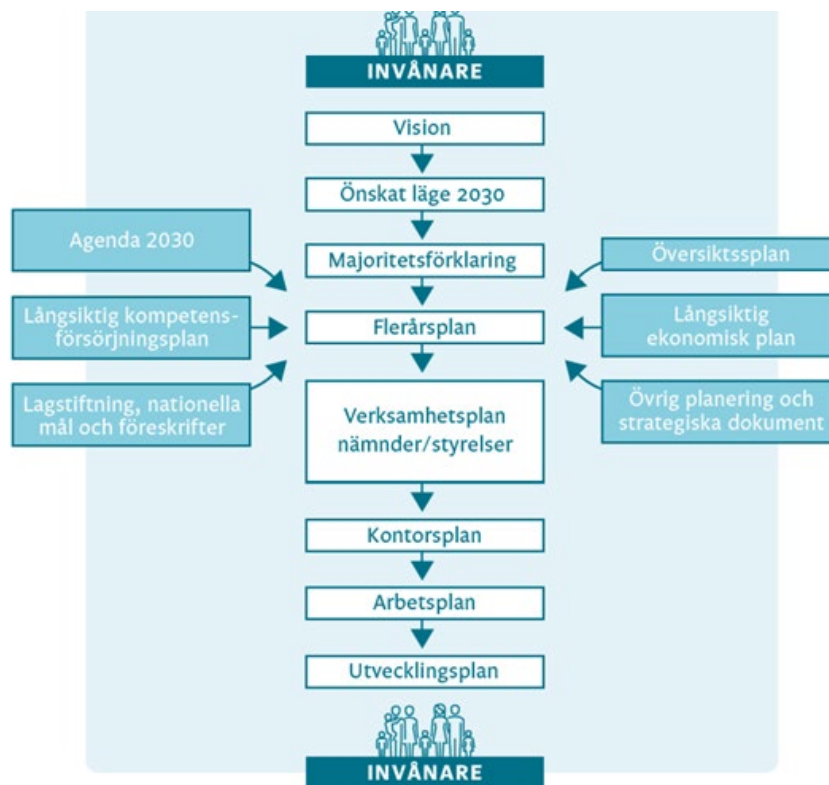
Styrmodell

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och ansvarar för styrningen i Strängnäs kommun. Kommunfullmäktige fastställer kommunstyrelsens och nämndernas uppdrag och ansvarsområden i reglementen samt beslutar om ägardirektiv gentemot kommunens bolag. Kommunstyrelsen har en samordnande roll för planering och uppföljning av kommunfullmäktiges mål samt ett särskilt ansvar när det gäller samordning och uppsikt över nämndernas verksamhet.

En gemensam vision beskriver det önskvärda framtida tillstånd som Strängnäs kommun långsiktigt vill uppnå. Vart fjärde år hålls allmänna val. Efter valet ges en majoritetsförklaring av den tillträdande majoriteten. Majoritetsförklaringen beskriver den politiska viljeinriktningen de kommande fyra åren. Utifrån majoritetsförklaringen samt "Önskat läge 2030" beslutar kommunfullmäktige om kommunens övergripande mål. Till respektive fullmäktigemål finns formulerade strategier som beskriver vägval, viktiga angreppssätt och vad som är viktigt att fokusera på för att uppnå målen. Kommunfullmäktige kan också besluta om särskilda uppdrag riktade till nämnder och styrelser. Nämnder och styrelser beslutar om mål utifrån ett helhetsperspektiv inom sitt specifika ansvarsområde. Tillsammans med de särskilda uppdragen från kommunfullmäktige blir det sedan nämndernas och styrelsernas uppgift att i en verksamhetsplan/affärsplan prioritera och konkretisera hur man planerar att bidra till fullmäktigemålen.

Flerårsplanen är kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens heltäckande plan för att styra hela den kommunala verksamheten, inklusive bolagen. Flerårsplanen är navet i styrmodellen och det som är styrande för de kommande tre åren synliggörs där. Planer och strategier som finns i kommunen påverkar också Flerårsplanen. Politikens prioriterade områden för perioden lyfts in i Flerårsplanen.

Flerårsplanen följs upp tre gånger per år, i delårsrapport 1 (per 30 april), i delårsrapport 2 (per 31 augusti) och i årsredovisningen. Ekonomisk rapportering lämnas därutöver löpande till kommunstyrelsen och nämnder. Kommunfullmäktige fastställer årsredovisningen i april och beslutar om ansvarsfrihet för kommunstyrelsens och nämndernas ledamöter. Ägardirektiv för moderbolaget följs upp i samband med delårsrapport 2 och i årsredovisningen. Internkontroll följs upp vid delår 2 samt vid helår. Privata utförare följs upp vid helår.

Tillitsbaserad styrning

Strängnäs kommuns styrmodell lyfter vikten av tillit i kommunens styrning och ledning, mellan och inom kommunens strukturer. Utöver en tillitsfull styrning behövs även ett tillitsbaserat ledarskap och en organisation där tillit är en del av den rådande kulturen.

Tillitsbaserad styrning och ledning innebär att minska onödig kontroll och detaljstyrning och att bättre ta tillvara medarbetarnas kompetens för att skapa mer kvalitet i tjänsterna till invånaren. Tillit i Strängnäs kommun är när styrning, kultur och organisation fokuserar på verksamhetens syfte och brukarens behov, där varje beslutsnivå aktivt verkar för att stimulera samverkan och helhetsperspektiv, bygga tillitsfulla relationer samt säkerställa att varje nivå kan, vill och vågar hjälpa kommunens brukare, elever, invånare, företagare och besökare.

I Strängnäs kommun har kommunfullmäktige, styrelser och nämnder inriktningsmål som ska leda kommunen till Önskat läge 2030. Förvaltningen beskriver sedan hur målet ska nås. Förvaltningens uppföljning sker genom att följa nyckeltal och aktiviteter samt genom dialoger med de som arbetar så nära våra brukare/elever/kunder som möjligt. Det minskar detaljstyrning för dem närmast brukare/elever/kunder. Det skapar tillit mellan politik och förvaltning, mellan ledning och chefer samt mellan chefer och medarbetare.

Mål i fyra perspektiv

Kommunfullmäktiges mål är grupperade i fyra perspektiv i syfte att åstadkomma balans i styrningen. Det innebär att både ha ett yttre och inre fokus där olika intressen målsätts och balanseras till en helhet.

Inom perspektiven invånare och samhälle riktar vi oss utåt till våra brukare, kunder och invånare. Kommunens service- och tjänsteutbud har en hög kvalitet och effektivitet. Den utvecklas genom delaktighet och inflytande där samhällsutvecklingen skapas i dialog med invånare och intressenter.

Perspektiven medarbetare och ekonomi handlar om att ha en effektiv organisation som utvecklar både människor, medarbetare och arbetsprocesser i skapandet av en attraktiv arbetsplats med ekonomin i balans.

Omvärldsanalys

Omvärldsanalysen beskriver ett antal omvärldsfaktorer som i dagsläget bedöms ha störst påverkan på kommunorganisationens uppdrag under planeringsperioden.

Ekonomisk utveckling

Det ekonomiska läget och den förväntade utvecklingen kommer givetvis få effekter för den ekonomiska utvecklingen för Strängnäs kommunkoncern, där kostnaderna förväntas öka framöver utifrån högre inflation och stigande räntor. Kommunkoncernen har redan märkt av stigande priser för energi och livsmedel och högre räntekostnader.

Sveriges kommuner och regioner, SKR, räknar med svag nominell skatteunderlagstillväxt och att köpkraften minskar på kort sikt. En hög inflation och en brant ränteuppgång innebär att pris- och ränteuppgångarna blir större. Frågan är inte längre ”om” Sverige går mot en lågkonjunktur utan ”hur snart” vi når dit, samt hur djup den blir menar SKR.

Tillgången och prisutvecklingen för viktiga råvaror, har blivit mer osäker till följd av Rysslands invasion av Ukraina. Oklarheten om hur utbudssituationen på råvaru- och energi-marknaderna kommer utvecklas gör att det blir svårt att bedöma hur varaktig inflationen kommer att vara i Sverige och omvärlden. Det kommer därav fortsättningsvis vara viktigt att bedriva en aktiv ekonomistyrning och följa upp samt påverka vår nettokostnadsutveckling.

Kriser

Europa har sedan februari 2022 präglats av Ryssland invasion av Ukraina. Sverige och Strängnäs kommunkoncern har påverkats på flera sätt av denna kris. Förutom höjda livsmedelspriser, höjda bensin- och dieselpriiser har Sveriges kommuner tagit emot flyktingar från Ukraina som är i akut behov av hjälp.

Under våren 2022 var ett potentiellt Natomedlemskap för Sverige på agendan. Den 18 maj 2022 lämnade Sverige in en ansökan om medlemskap i försvarsalliansen Nato.

Vid en samhällsstörning ska kommunen ansvara för att samhällsviktiga verksamheter i kommunen fungerar. Sveriges krisberedskapssystem bygger på att alla tar sitt ansvar och samarbetar vid en samhällskris. Vid större räddningsinsatser, kriser eller samhällsstörningar kan kommunens trygghetspunkter öppna.

Samtliga ovanstående punkter kommer att påverka Strängnäs kommun under flerårsperioden, i vilken omfattning är dock svårt att förutsäga.

Klimat

FN:s klimatpanel, IPCC, konstaterar i sin senaste utvärderingsrapport att den globala uppvärmningen nu uppgår till 1,1 grader, vilket ger påtagliga effekter i flera regioner i världen. Uppvärmningen kan öka till 1,5 grader redan under 2030-talet vilket ytterligare skulle öka risker för ekosystem och människor. De globala utsläppen av växthusgaser fortsätter att öka, trots att stora minskningar behövs för att nå målen i Parisavtalet.

Enligt FN:s klimatpanel IPCC kan värmeböljor likt årets i Europa bli mellan 10 och 50 gånger vanligare.

Klimatpolitiska rådet lyfter fram att större utsläppsminskningar krävs även i Sverige. Förutsättningarna för det är på flera sätt goda och Sverige kan och bör ligga i framkant när

det gäller att accelerera utvecklingen mot det fossilfria samhället. Samtidigt finns det utmaningar gällande klimatomställningar. Krig i Europa och världen, geopolitiska osäkerheter, demokratins tillbakagång och försvagade internationella samarbeten riskerar att hämma samverkan, nödvändiga politiska beslut och viktiga investeringar. Stora svängningar i energipriserna ger påfrestningar på företag och enskilda, vilket riskerar att försvaga stödet för klimatomställningen.

SKR, framhåller att kommuner och regioner genomför kraftfulla insatser för Sveriges klimatomställning, inte minst inom fjärrvärme, kollektivtrafik, avfallshantering och utbildning samt rådgivning, och menar att detta är ett arbete som behöver fortsätta. Samtidigt behöver kommuner och regioner planera för att säkra infrastruktur och byggnader mot klimatförändringens effekter. Utifrån stora investeringsbehov blir det nödvändigt att prioritera och att skapa flera nyttor samtidigt.

Arbetsmarknad

Arbetsmarknaden har på kort tid återhämtat sig efter den ekonomiska nedgången under pandemin. Det sker en nedgång av arbetslösheten i samtliga kommuner i Södermanland. Strängnäs hade redan tidigare lägre arbetslöshet än snittet i hela Södermanlands län och under andra kvartalet 2022 hade Strängnäs en arbetslöshet på 6,3 procent, jämfört med 9,2 procent för Södermanlands län. Arbetslöshetsnivån för riket som helhet var 6,7 procent under samma period.

Under de senaste åren har många företag haft svårt att hitta rätt kompetens och det bedöms vara så även framöver, vilket är ett generellt problem i landet. Ska kommunen vara en attraktiv plats att bo på och besöka behövs nya samarbeten med näringslivet och skolan i kompetensförsörjningsfrågor, på både kort och lång sikt.

Kompetensutveckling kommer i framtiden vara mycket betydelsefull i takt med att automatisering mer och mer påverkar stora delar av arbetsmarknaden. Ny teknik gör att kompetenskraven förändras. För en god kompetensförsörjning krävs anpassningar av utbildningssystemet, förutsättningar för omställning och att flexibilitet främjas på arbetsmarknaden.

Näringsliv

De senaste undersökningarna gällande näringslivet visar positiva signaler. Det övergripande företagsklimatet i kommunkoncernen framgår som väldigt bra jämfört med resten av landet.

Arbetet med tillväxt och nya etableringar kommer att vara i fokus de kommande åren. Etableringsplanen som antogs i kommunstyrelsen i februari 2022 är därför ett viktigt verktyg för att främja tillväxt hos befintligt näringsliv och attrahera nya etableringar till kommunen, vilket främjar fler arbetstillfällen. Det är angeläget att fortsatt stödja nyföretagande, ung företagsamhet och entreprenörskap, samt att aktivt arbeta med och omsätta den nya näringslivsstrategin. Mycket kompetens har försvunnit under pandemin och finns inte längre att tillgå då många skolat om sig från serviceyrken till andra branscher, det gäller bland annat inom besöksnäringen.

Befolkningsutveckling

De senaste åren har rikets befolkning vuxit snabbt. Enligt SCB:s befolkningsprognos kommer Sveriges folkmängd att öka med mellan 70 000 och 80 000 personer per år de kommande åren. 2021 nådde Sverige ca 10,5 miljoner invånare. Detta är en ökning med 18

procent från början på 2000-talet. Nästa gräns, 11 miljoner, väntas nås 2029. Därefter beräknas befolkningen öka långsammare.

Befolkningsstrukturen i Strängnäs kommun skiljer sig i vissa mått från rikets. Andelen av de allra yngsta individerna är något lägre i Strängnäs än i riket, medan andelen i skol- och gymnasieåldern är något högre. Strängnäs har dock färre personer i åldern 20–34 år, relativt rikets nivå. Frånsett de allra äldsta har Strängnäs högre andelar än riket vid ålder om runt 45 år och däröver. Detta är särskilt framträdande för åldersgruppen 65–74 år. Att samhällen har fler pensionärer och färre andelar av befolkningen som yrkesarbetar, innebär ett reducerat skatteunderlag för kommunerna.

Strängnäs hade första halvåret 2022 en befolkning på 38 382. Prognosen för Strängnäs kommun fram till 2030 är att den genomsnittliga tillväxten ligger på 2,18 procent. Den höga utvecklingen som vi sett under de senaste åren är ett resultat av ökad regionförstoring, parallellt med stort intresse för Strängnäs både från inflyttande hushåll och från bostadsbyggande aktörer.

Bostadsmarknaden

Hushåll från Stockholmsregionen har under senare tid i ökande takt valt att flytta från regionen främst till näraliggande områden. Utflyttningstrenden, som har kunnat iakttas under ett antal år, har förstärkts under pandemin. I Strängnäs, med en planberedskap om runt 4 500 byggrätter, finns det stora möjligheter för köpare att möta säljare och utväxlingen på befolkningsökningen kan därför bli mycket hög.

Strängnäs kommun har med sina goda kommunikationer och närheten till Stockholm relativt lätt att attrahera invånare. En förutsättning för att människor ska vilja bo och verka i kommunen är att vi kan erbjuda bra möjligheter till bostäder. Bedömningen för kommande år är en stadig bostadsutveckling i Strängnäs.

Flera större projekt löper parallellt och kommer att generera ett högt antal färdigställda bostäder under kommande år. Bostadsmarknaden signalerar således en fortsatt stark investeringsvilja i kommunen samtidigt som Strängnäs fortsatt är attraktivt för inflyttande hushåll.

Under de första två åren 2022–2023, förväntas bostadsbyggandet nå förhållandevis höga färdigställandetal, dock inom ett nivåmessigt ”normalspann” om runt 575 nya bostäder totalt. För 2024 och de närmast efterföljande åren är bedömningen att ett rekordhøgt byggande kommer att äga rum. För åren 2024–2025 förväntas en fördubblad färdigställandetak i jämförelse med de tidigare två åren.

Sveriges Byggindustrier varnar emellertid för ett ”byggstopp” på byggmarknaden runt årets slut, sammanhängande med prisutveckling och ekonomisk nedgång på ett internationellt plan, påspädd av utvecklingen i Ukraina och skenande energipriser. Detta kan även påverka byggkonjunkturen i Strängnäs. Samtidigt finns den tydliga utflyttarvågen från Stockholmsregionen, vilken genererar synnerligen hög efterfrågan på bostäder i regionens utkant samt i pendlingsenkla med höga attraktivitetsvärden. Marknaden signalerar i samklang med det också ett mycket høgt intresse för Strängnäs.

Mål och prioriteringar under 2023–2025

I de kommande avsnitten beskrivs mål och prioriteringar för planperioden 2023–2025. Dessa prioriteringar grundar sig på de utmaningar kommunkoncernen står inför utifrån den omvärldsanalys som gjorts och de förutsättningar som råder i kommunen. Fokus är på flerårsperspektivet.

God ekonomisk hushållning

Ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomin både i ett kortare och ett längre tidsperspektiv. Om kostnaderna i ett längre perspektiv överstiger intäkterna innebär det att kommande generationer får betala för denna överkonsumtion.

Kommunallagen innefattar även krav på att resurserna i verksamheten används till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt. Därför ska även för verksamheten anges mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

God ekonomisk hushållning i Strängnäs kommun innebär att kommunen och dess bolag ska ha en stabil ekonomi för att kunna möta nedgångar och kriser i samhällsekonomin. God ekonomisk hushållning innebär att såväl finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås.

Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period utvecklas i positiv riktning. Kommunfullmäktige beslutade i augusti 2019 att kommunkoncernens soliditet 2030 ska vara 25 procent. Genom detta kan kommunen öka sitt finansiella handlingsutrymme för framtiden. Prognosen ger att målet 25 procent uppnås redan 2022.

För att soliditeten ska förbättras/behållas krävs att kommunen har en långsiktig resultatnivå på lägst två procent av skatteintäkterna.

En långsiktig finansiell analys för perioden 2016–2031, visar att Strängnäs kommun står inför stora verksamhets- och ekonomiska utmaningar. Andelen yngre och äldre ökar i relation till den arbetsföra befolkningen, vilket skapar ett ökat behov av välfärd som skola och äldreomsorg. Inte minst i form av investeringar. Hela koncernen står inför en höjd investeringsnivå där vi behöver bygga ut välfärden och det ställer stora krav på en ansvarfull hantering av resurserna och en mycket aktiv ekonomistyrning.

Utöver de långsiktiga utmaningarna står vi nu inför en lågkonjunktur där kostnaderna förväntas öka kraftigt framöver, med särskild påverkan under de år som flerårsplanen omfattar. Strängnäs kommun har under de senaste åren haft goda resultat och en del av ekonomistyrningen har varit att göra avsättning av medel i en resultatutjämningsreserv. Denna reserv kan nu utnyttjas för att undvika kortsiktiga neddragningar av verksamhet. Reserven kan dock inte användas till att höja resultatnivån till två procent varje enskilt år.

Den långsiktiga resultatnivån beräknat på ett genomsnitt av de tre senaste åren och de tre år som flerårsplanen omfattar (2020-2025) uppgår till tre procent.

Den finansiella delen av den goda ekonomiska hushållningen bedöms därför kunna uppfyllas under planperioden.

Kommunövergripande mål

Kommunfullmäktige fastställer i samband med beslut om flerårsplan kommunens mål för en god ekonomisk hushållning i hela den kommunala koncernen. Målen sorteras in under perspektiven Invånare, Samhälle, Medarbetare och Ekonomi.

Perspektiv Invånare

Perspektivet invånare sätter kommunens invånare och andra personer som nyttjar välfärdstjänster inom kommunen, i fokus. Det ska vara lätt att vara invånare och nyttjare av tjänster i Strängnäs kommun.

Kommunfullmäktiges mål:

Demokratin är levande och inkluderande. Invånare, företagare och andra aktörer utvecklas i Strängnäs kommun och är medskapande och delaktiga i kommunens utveckling.

I Strängnäs kommun erbjuds välfärdstjänster av god kvalitet som utgår från invånarnas behov.

Invånare, företagare och andra aktörer såsom föreningar, församlingar, samarbetspartners, volontärer med flera ges möjlighet att vara, och är, medskapande i kommunens utveckling. Att vara medskapande i kommunens utveckling handlar om att kommunen tar tillvara på erfarenheter och synpunkter både från enskilda brukare och från dess sammanslutningar. Kommunen visar genom aktiva handlingar att invånare i Strängnäs kommun har tillgångar och kompetenser som kan bidra till att förbättra de välfärdstjänster som erbjuds.

Kommunens viktigaste utmaningar

Att förbättra resultaten i grundskolan och öka likvärdigheten mellan skolorna är en av Strängnäs kommuns största utmaningar. Fler elever behöver nå godkända resultat i alla ämnen och gymnasiebehörigheten behöver öka i de kommunala grundskolorna.

Befolkningen i Strängnäs ökar. Framför allt ökar den yngre och den äldre populationen medan invånare i arbetsför ålder inte ökar lika mycket. Det medför att barnomsorg, skola och äldreomsorg behövs till fler invånare. Det har en stor inverkan på kommunens kompetensförsörjning och infrastruktur runt barn och äldre.

Kommunen behöver även ge förutsättningar till att invånare i Strängnäs kommun ska kunna ha en god fysisk och psykisk hälsa genom att erbjuda välfärdstjänster av god kvalitet. En viktig del i arbetet med att förebygga samt att ge stöd och insatser för personer med ohälsa är bland annat att kommunen behöver arbeta systematisk och på bred front med suicidprevention. Det kräver

kompetenta medarbetare men även samverkan mellan kommunen och regionen samt andra aktörer för att vi ska nå ända fram. För Strängnäs kommun är det viktigt att aktivt arbeta för att stärka hälsa och livskvalitet hos äldre.

Strängnäs kommun är i grunden en trygg plats, men upplevs ibland som otrygg. Kommunen behöver vara en trygg plats att bo, leva och verka i. Trygghetsskapande arbete är något som berör både flera aktörer i samhället samt flera verksamheter inom förvaltningen. Samverkan, intern, externt och horisontellt, är här av stor vikt.

Politiska prioriteringar

- Fler elever ska ha förbättrade kunskapsresultat i alla ämnen. Kommunkoncernen säkerställer resurser för fortsatt prioriterat arbete och satsningar för att möjliggöra goda kunskapsresultat.
- Skapa ökade möjligheter och satsningar för socialt värdskap och tryggt omsorgsboende som ger kvalitetsförbättringar utifrån individens behov.
- Kommunkoncernen arbetar med trygghetsskapande aktiviteter i hela kommunen genom samverkan mellan nämnder, kontor och bolag, tillsammans med föreningar och myndigheter utanför organisationen.
- Kommunen säkerställer en hög och god beredskap för eventuella kommande kriser.

Perspektiv Samhälle

Perspektivet Samhälle beskriver kommunens roll som hållbar samhällsbyggare tillsammans med civilsamhället, företagen och andra aktörer. Perspektivet vänder sig mot invånare, företag och föreningar som är verksamma i kommunen och vad som görs för att det ska vara lätt att bo, leva och verka i Strängnäs kommunen.

Kommunfullmäktiges mål:

Strängnäs kommun är en förebild för sitt aktiva arbete kring hållbarhetsfrågor med Agenda 2030 som bas. Tillsammans utvecklas vi med människor som vill bo och leva i, verka i och besöka vår kommun.

För Strängnäs kommun är ett hållbart samhälle en mycket viktig fråga. Hållbarhet avser socialmiljömässig- och ekonomisk hållbarhet som utgår från Agenda 2030 och de globala målen. Genom ett strategiskt arbete och medvetna aktiviteter gör vi, tillsammans med andra aktörer, Strängnäs kommun till en förebild inom området.

Kommunens viktigaste utmaningar

Klimat- och miljöarbetet kräver samverkan. Kommunkoncernen, företagare och invånare behöver alla ställa om för att vi gemensamt ska nå de nationella och internationella klimatmålen. Strängnäs kommun ska nå fossilfria transporter 2030 samt klimatneutralitet 2040. Det ställer stora krav på omställning på kommunkoncernen och alla som bor och verkar i det geografiska området Strängnäs kommun.

Strängnäs har under flera år haft en hög tillväxt med hög byggnationstakt och fler som vill bo och etablera sig i kommunen. Det kräver ökat fokus på ett helhetsperspektiv och ett hållbart byggande. Befolkningsstillväxt och demografi skapar behov av kommunal service och kommunala tjänster till fler invånare. Det skapar även behov av tillgänglighet och infrastruktur. Platsen där invånare vill bo och verka behöver samspela med god infrastruktur, service och tjänster.

Politiska prioriteringar

- Med hela kommunkoncernens kraft och genom horisontella arbetssätt fortsätter kommunen att stimulera och förverkliga innovativa idéer för hållbar verksamhetsutveckling.
- Den höga tillväxten med hög byggnationstakt och fler som vill bo och etablera sig i kommunen gör det av vikt att skapa förutsättningar för en långsiktig och hållbar planering. Vi tar ansvar för att uppmuntra att all byggnation i Strängnäs kommun bidrar till målet om klimatneutralitet 2040.
- Vattenfrågan hanteras genom strategisk planering och innovation för framtidens vatten och avlopp (VA).
- Ökat fokus på attraktiva, effektiva och tillgängliga kulturcentrum i hela kommunen samt ökad tillgänglighet till bibliotek, för kultur och lärande.

Perspektiv Medarbetare

Medarbetarperspektivet riktar sig till medarbetare och ledare inom Strängnäs kommun-koncern. Medarbetare företräder Strängnäs kommun och utför sitt arbete på ett sätt som stärker invånarnas förtroende för kommunen.

Kommunfullmäktiges mål:

Strängnäs kommun har stolta och kompetenta medarbetare som tillsammans utvecklas och skapar moderna och attraktiva arbetsmiljöer.

Strängnäs kommun är attraktiv som arbetsgivare med moderna och välfungerande arbetsmiljöer med hög frisknärvaro. Medarbetare har god kompetens och gott bemötande och ges möjlighet till kompetensutveckling och interna karriärvägar. Strängnäs kommun tar tillvara på medarbetarnas kompetens för att skapa mer kvalitet i tjänsterna till invånaren. Oavsett beslutsnivå arbetar chefer och medarbetare aktivt för förbättrad samverkan och helhetsperspektiv. Ledarskapet och medarbetarskapet präglas av tillit och bidrar till starkt medledarskap och kreativitet som säkerställer att varje nivå kan, vill och vågar ge tjänster till kommunens invånare, företagare och besökare.

Kommunens viktigaste utmaningar

Ett hållbart arbetsliv är avgörande för att fler ska vilja arbeta mer och längre. Kommunen ska lyckas genom fokus på arbetsmiljöarbetet, öka frisknärvaron och öka heltidsarbetet. Strängnäs kommun har kommit relativt långt inom flera delar men utmaningen kvarstår att hantera långsiktigt för framtida kompetensförsörjning och hög frisknärvaro.

För att hantera kompetensutmaningen är det centralt att vara en attraktiv arbetsgivare och utöka den regionala basen gällande rekrytering. För att vara en attraktiv arbetsgivare behöver kommunkoncernen stötta medarbetares fortsatta utveckling, stärka ledarskapet och rekrytera bredare. Nya lösningar avser att utnyttja teknik på ett smart sätt, använda kompetens på rätt sätt och söka nya samarbeten. Tillgång på bra bredband har i allt större utsträckning blivit en förutsättning som är av särskilt stor betydelse för Strängnäs med närheten till större arbetsmarknadsregioner.

Den tillitsbaserade styrningen i kommunen behöver genomsyra ledningen och kulturen i kommunen. Det ställer höga krav på förtroendevalda, chefer och medarbetare där medledarskap, dialog och kreativitet är viktigt för utveckling och effektivisering av kommunens service och tjänster.

Politiska prioriteringar

- Ökad inriktning på rekrytering inom nya arbetsmarknader. Strängnäs kommun görs mer känd som arbetsgivare i en utökad region. En jämställd och jämlik rekrytering skapar mångfald inom organisationen.
- Kommunens verksamhetslokaler ska bidra till långsiktiga förutsättningar för goda och attraktiva arbetsmiljöer.

Perspektiv Ekonomi

God hushållning och långsiktig ekonomisk hållbarhet ska råda i hela kommunkoncernen och verksamheterna ska bedrivas ändamålsenligt och effektivt. Ordning och reda i ekonomin är en förutsättning för kvalitetsutveckling i verksamheter, såväl hos kommunal som privata regi och bolag.

Kommunfullmäktiges mål:

Tillsammans utmanar vi rådande arbetssätt och strukturer. Vi använder våra resurser effektivt och ekonomin är långsiktigt hållbar för dagens och kommande generationer.

Inarbetade arbetssätt och strukturer behöver utmanas för att möta de ekonomiska utmaningarna, både kortsiktiga och långsiktiga. Strängnäs kommun fortsätter att lägga grunden för en långsiktigt hållbar ekonomi med fokus på miljö och klimat, framtida finansiell handlingsfrihet och kompetensförsörjning. Resurser i form av personal, skattemedel och mark behöver användas effektivt och utmanas, bland annat genom digitaliseringens möjligheter och ständiga förbättringar i en innovativ miljö.

Kommunens viktigaste utmaningar

Strängnäs kommun står, liksom många andra kommuner, inför stora verksamhetsmässiga och ekonomiska utmaningar. Den ökande befolkningen och den demografiska utvecklingen i Strängnäs kommun ökar behovet av kommunal service, ger ökade kostnader, och skapar fler investeringar. Även fortsatt arbete med kompetensförsörjning är viktigt för att hantera de ökade behoven. De demografiskt betingade kostnaderna för verksamheten växer snabbare än intäkterna. Det är viktigt att fokusera på åtgärder som kan bromsa kostnadsutvecklingen. För att hantera dessa utmaningar krävs en långsiktig och effektiv ekonomistyrning där vi vågar utmana rådande strukturer och arbetssätt samt ha en öppenhet för digitaliseringens möjligheter.

Kommunkoncernen står inför flera stora investeringar under de kommande åren exempelvis utveckling av Larslunda idrott- och hälsocentrum, reningsverk, skolor, LSS boende, kulturcentra i Strängnäs och Mariefred samt andra stora investeringar. Dessa behöver hanteras och verksamheten kommer att påverkas i hög grad.

Nyttjandet av digitaliseringens möjligheter är avgörande för kvalitet, effektivisering och kompetensförsörjning. Verksamhetsutveckling genom digitalisering tar dock tid och resurser från den ordinarie verksamheten vilket är utmaningen och samtidigt framgångsfaktorn för Strängnäs kommun.

Politiska prioriteringar

- Strängnäs kommun fortsätter att arbeta med en aktiv ekonomistyrning för att skapa långsiktig ekonomisk hållbarhet enligt Agenda 2030. Det sker i huvudsak genom fortsatt arbete med den långsiktiga ekonomiska planen.
- I stora delar permanenta arbetssättet med horisontella satsningar, men samtidigt behålla kraften i mer kortvariga utvecklande projekt. Genom det möjliggörs långsiktighet och flexibilitet för att hantera utmaningar i samverkan.
- Kommunkoncernen satsar på innovations- och digitaliseringsutveckling genom benchmarking. Förvaltningen ska vara drivande i användningen av digitala verktyg, tekniker och arbetssätt. Det ska leda till effektivare arbetssätt och underlätta utveckling.
- Samverkan och delat ansvar gällande bolag och nämnder utvecklas ytterligare för att öka styrkan utifrån ett koncernperspektiv.

Ekonomisk plan 2023–2025

Kommunkoncernens ekonomi

Under de senaste åren har kommunkoncernen redovisat goda resultat och en förbättrad soliditet. Den positiva utvecklingen av ekonomin är ett resultat av konjunkurläget men även ökade statsbidrag och ökade skatteintäkter till följd av befolkningstillväxten. Det primära är dock att kommunkoncernen verkningsfullt vårdat effekterna av högkonjunkturen och de ökade skatteintäkterna genom tydligt arbete med långsiktig ekonomisk planering och en aktiv ekonomistyrning.

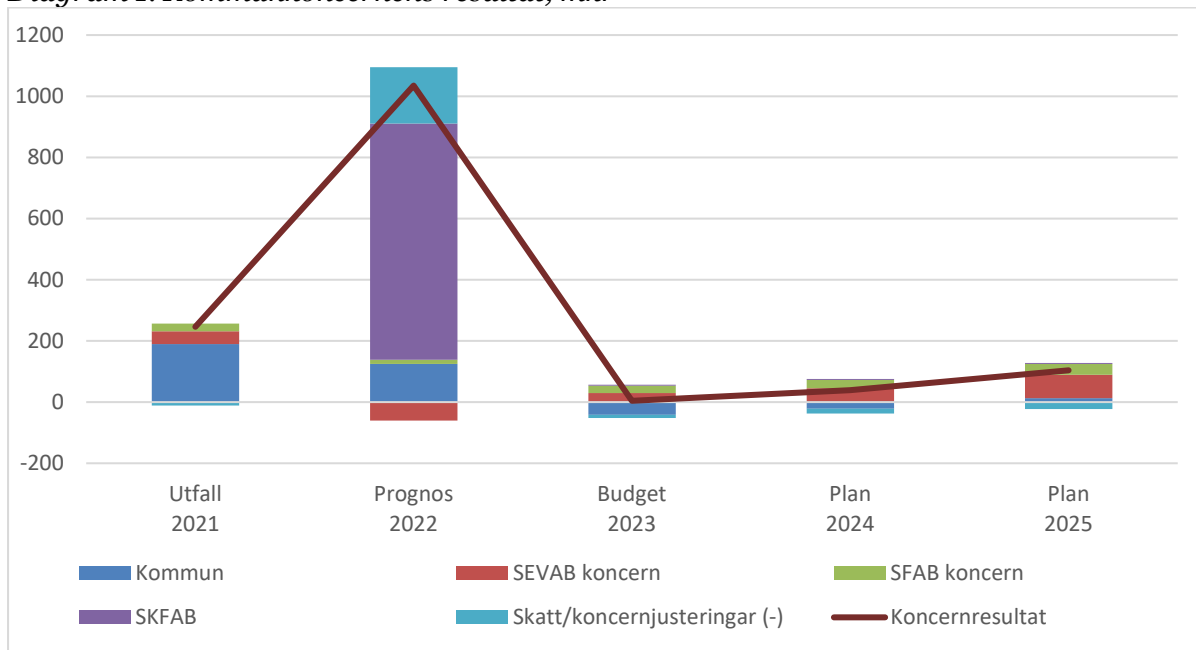
De senaste årens högkonjunktur är förbi och de kommande åren väntas stora ekonomiska utmaningar. Den ökande befolkningen och den demografiska utvecklingen i kommunen ökar behovet av service, ger ökade kostnader och skapar behov av fler investeringar. Därtill bedömer Sveriges kommuner och regioner, SKR, att den svenska ekonomin är på väg in i en lågkonjunktur som väntas vara några år framöver. Den höga inflationen i kombination med räntehöjningar får till följd att koncernens kostnader ökar kraftigt.

Kortsiktigt kan den försvagade konjunkturen och kostnadsökningarna hanteras utifrån att kommunkoncernens ekonomiska ställning stärkts under senare år. Det är inte hållbart i ett längre perspektiv, men skapar tid och handlingsutrymme att göra välbetänkta val som är effektfulla. Långsiktigt behöver nettokostnadsutvecklingen dämpas för att skapa de resultatnivåer som krävs för att få ekonomiskt handlingsutrymme och kunna hantera framtida utmaningar.

Kommunkoncernens resultat

Kommunkoncernens resultat efter skatt bedöms nästa år bli 4 miljoner kronor för att därefter succesivt öka till 104 miljoner kronor 2025.¹ En ökning av resultaten är en förutsättning för att kunna självfinansiera stora delar av investeringarna.

Diagram 1. Kommunkoncernens resultat, mkr

¹ Uppgifterna om bolagens resultat är preliminära, beslut om bolagens budget fattas av respektive styrelse.

En förutsättning för god ekonomisk hushållning är en balans mellan utvecklingen av intäkter och kostnader i ett längre tidsperspektiv. I tabellen nedan visas förväntad utveckling under planperioden.

Tabell 1. Utveckling av koncernens intäkter och kostnader

Intäkter och kostnader	Utfall	Prognos	Budget
Koncernen	2021	2022	2023
Verksamhetens intäkter, mkr	939	781	853
- Förändring, %	6,4%	-16,9%	9,3%
Verksamhetens kostnader, mkr	-2 789	-3 049	-3 169
- Förändring, %	5,8%	9,3%	3,9%
Avskrivningar, mkr	-221	-193	-204
- Förändring, %	8,9%	-12,9%	6,1%
Verksamhetens nettokostnad, mkr	-2 072	-2 462	-2 520
- Förändring, %	5,8%	18,8%	2,4%
Skatteintäkter och generella statsbidrag, mkr	2 362	2 535	2 599
- Förändring, %	6,7%	7,3%	2,5%
Finansnetto, mkr*	-44	-42	-74
- Förändring, %	16,0%	-4,8%	75,8%

*exkl. försäljning värmeverksamheten

Kommunkoncernens nettokostnader beräknas öka under 2023 med 2,4 procent. Till följd av det ökade investeringsbehovet och högre räntenivåer ökar kostnaderna för avskrivningarna och räntor i en högre takt än intäkterna. Kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag beräknas öka med 2,5 procent.

Strängnäs kommunkoncerns beroende av omvärlden kan beskrivas genom att göra en känslighetsanalys. Av sammanställningen nedan framgår hur olika intäkt- och kostnadsposter påverkar koncernens resultat om de förändras.

Tabell 2. Känslighetsanalys

Effekt på koncernens intäkter och kostnader	Förändring	Effekt, mkr
Skatteintäkter och generella statsbidrag	1%	25,3
Avgifter, hyror & ersättningar	1%	5,9
Statliga bidrag & övriga bidrag	1%	1,7
Personalkostnader	1%	-14,1
Inköp av varor & tjänster	1%	-8,1
Lämnade bidrag	1%	-0,9
Lokalkostnader	1%	-0,8
Finansnetto	1 %-enhet	-5,7

Störst effekt på den kommunala koncernens intäkter har en 1 procent förändring av skatteintäkterna, generella statsbidrag och utjämning. På kostnadssidan är det personalkostnaderna och kostnaderna för inköp av varor och tjänster som har störst effekt om de förändras med 1 procent. Förändras räntenivån för upplåning har det också en stor effekt på kostnaderna.

Bolagens resultat

Strängnäs kommunföretag AB budgeterar årliga positiva resultat om 3,0 miljoner kronor som avser utdelning från SEVAB Strängnäs Energi AB.

SEVAB koncernen budgeterar med årliga positiva resultat. Under 2023 budgeterar SEVAB koncernen med ett resultat om 30 miljoner kronor före skatt, motsvarande cirka 8 procent av omsättningen. Bolaget ska årligen lämna utdelning till ägaren om minst 5 miljoner kronor.

SFAB koncernen budgeterar också med årliga positiva resultat. År 2023 uppgår resultatbudgeten till 24,0 miljoner kronor före skatt vilket motsvarar 6 procent av omsättningen. Strängnäs Fastighets AB budgeterar med resultat om 16,0 miljoner kronor före skatt och Strängnäs Bostads AB budgeterar med resultat om 8,0 miljoner kronor före skatt.

Kommunens resultat

I den kommunala ekonomin ska kostnaderna varje år täckas av de intäkter som kommer från framför allt skatteintäkter, generella och riktade statsbidrag. De kommande åren förväntas dock kostnaderna öka kraftigt för de kommunala verksamheterna. Det beror dels på att kommunen växer med fler invånare i behov av välfärdstjänster, men också på stigande priser och ökade pensionskostnader. Intäkterna förväntas inte öka i samma utsträckning, vilket resulterar i negativt resultat de inledande åren av planperioden.

Kortsiktigt kan kommunen disponera delar av resultatutjämningsreserven, som byggts upp av tidigare års positiva resultat, för att undvika tillfälliga neddragningar och nå upp till ett balanskravsresultat som är noll. Enligt kommunallagen får denna reserv användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel och om det uppstår svårigheter att uppfylla balanskravet på ett ansvarsfullt sätt. Slutligt beslut om disponering av reserven kommer att tas i årsbokslutet.

Utifrån dessa förutsättningar kommer kommunen inte nå upp till ett resultat på 2 procent av skatteintäkterna under planperioden. Däremot förväntas resultatet sett till en sexårsperiod uppgå till 3 procent och är i enlighet med kommunens långsiktiga målsättning. För 2023 och 2024 budgeteras negativa resultat på 41,6 respektive 22,2 miljoner kronor. Balanskravet hanteras dessa år genom disponering av resultatutjämningsreserven, RUR. För 2025 förväntas en viss återhämtning och ett positivt resultat om 12,5 miljoner kronor budgeteras. För resultat enligt god ekonomisk hushållning har kostnader som täcks av tidigare års överskott och reserverade fondmedel (medel avsatt i det egna kapitalet) avräknats.

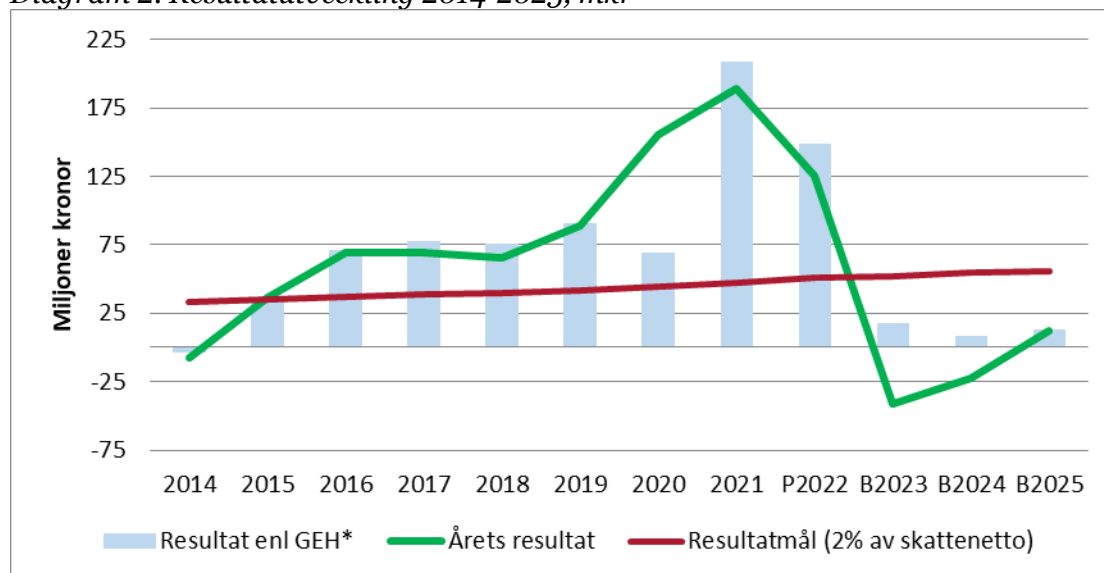
Tabell 3. Årets resultat och resultat enligt god ekonomisk hushållning 2020-2025

Resultat, mkr	Utfall 2020	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Totalt 2020-2025
Årets resultat	155,1	189,4	125,0	-41,6	-22,2	12,5	418,2
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-100,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	41,6	22,2	0,0	63,8
Årets resultat enligt balanskravet	55,1	189,4	125,0	0,0	0,0	12,5	382,0
lansspråktaga medel som reserverat under eget kapital	13,5	18,6	22,9	17,4	7,6	0,0	80,1
Resultat enligt god ekonomisk hushållning	68,6	208,0	147,9	17,4	7,6	12,5	462,2
Resultatmål	3,1%	8,8%	5,8%	0,7%	0,3%	0,4%	3,0%

Resultatnivåerna är dock under förutsättning att beslut fattas i enlighet med förslag om revidering av tillägg till riktlinjerna för god ekonomisk hushållning, KS/2022:518.

I diagrammet nedan framgår hur resultatutvecklingen sett ut sedan 2014. Under framförallt 2019–2022 har höga resultatnivåer uppnåtts som kortsiktigt kan nyttjas under den kommande planperioden när resultatnivåerna förväntas bli lägre.

Diagram 2. Resultatutveckling 2014-2025, mkr

*God ekonomisk hushållning (GEH) enligt riktlinjerna KS/2019:355 och tillägg KS/2022:518. Enligt riktlinjerna justeras årets resultat med de kostnader som nyttjats av tidigare års avsättningar samt justering av resultatutjämningsreserv.

Förhoppningsvis är det nuvarande inflationstrycket övergående, men de ekonomiska förutsättningarna kommer vara fortsatt tuffa framöver. Åtgärdsprogram för att minska nettokostnadsutvecklingen, liksom aktiv ekonomistyrning kommer fortsättningsvis vara avgörande för kommunens framtida ekonomiska ställning.

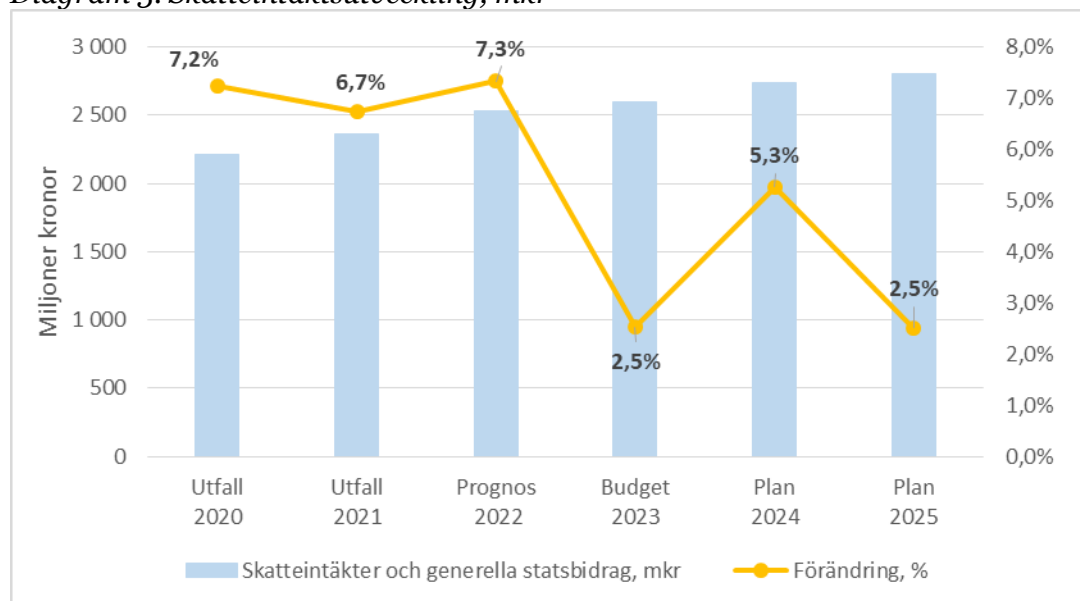
Skatteprognos

Kommunens största intäktskälla är skatteintäkterna, de utgör drygt 80 procent av de totala kommunala intäkterna. Dessa intäkter påverkas av skatteunderlagets utveckling och befolkningsförändringen. Eftersom det finns en betydande osäkerhet om hur stora de framtida skatteintäkterna blir, spelar prognoser en viktig roll i den ekonomiska planeringen. Kommunen använder sig av skatteunderlagsprognoser från Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, samt kommunens befolkningsprognos vid beräkning av skatteintäkterna.

De senaste åren har skatteintäkterna ökat med i genomsnitt 7 procent per år. Det är effekten av de senaste årens konjunkturläge, men beror också på ökade statsbidrag och den höga befolkningstillväxten. Under de kommande åren förväntas skatteintäkterna inte öka i samma utsträckning och inte i takt med den kostnadsutveckling som prognostiseras. I SKR:s senaste prognos från oktober 2022 har skatteunderlaget för 2022 reviderats upp på grund av oväntat starka lönesummor under året. För hela planperioden fram till 2025 har dock skatteunderlaget nedreviderats. Underlaget urholkas av pris- och löneökningar som kommunsektorn möter samt stora kostnadsökningar för pensioner orsakade av inflationen, som höjer prisbasbeloppet. Realt sett bedöms skatteunderlaget minska kraftigt för 2023 jämfört med 2022 och det fortsätter att vara en historiskt svag real utveckling fram till 2025.

Kommunen budgeterar för en oförändrad skattesats på 21,67 procent under planperioden 2023-2025.

Diagram 3. Skatteintäktsutveckling, mkr

Driftbudget

Fördelning av kommunens ekonomiska resurser för nämndernas driftkostnader sker utifrån en framtagen resursfördelningsmodell. Denna modell är framtagen med stöd från Rådet för främjande av kommunala analyser, RKA, och beskrivs närmare i bilaga 6. Modellen utgör dock bara en grund för fördelningen. Den politiska prioriteringen avgör den slutliga ramfördelningen.

För den kommande planperioden görs prioriteringar inom flera områden. De större prioriteringarna handlar om ekonomiska medel för att vidta åtgärder som ger möjligheten att så många som möjligt klarar målen i skolan. Även ekonomiska medel för att stärka hälsan och livskvaliteten hos brukare inom äldreomsorgen samt medel för att arbeta med att kommunkoncernen är en förebild vad gäller det sociala- miljömässiga- och ekonomiska hållbarhetsarbetet har prioriterats. Därutöver har bland annat ekonomiska medel prioriterats för att arbeta med trygghetsskapande aktiviteter, för att skapa en hög och god beredskap för eventuella kommande kriser, för ökad inriktning på rekrytering inom nya arbetsmarknader och för strategisk planering och innovation för framtidens vatten och avlopp (VA). Som resultat av prioriteringarna har nämnderna tillskjutits extra budgetmedel som ingår i ramfördelningen enligt tabell 4 nedan.

Tabell 4. Driftbudget 2023-2025, mkr

Driftbudget, mkr	Ramjust					
	Utfall 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunfullmäktige	-6,3	-8,9	-8,7	-7,8	-8,2	-8,4
Kommunstyrelsen	-163,1	-193,1	-192,3	-193,9	-198,0	-202,2
Teknik- och fritidsnämnden	-145,3	-163,9	-164,9	-171,2	-179,0	-181,5
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-24,7	-38,0	-35,9	-33,9	-33,6	-34,5
Kulturnämnden	-51,2	-57,7	-56,6	-59,5	-61,0	-62,4
Socialnämnden	-757,8	-794,9	-790,9	-857,3	-896,1	-912,8
Barn- och utbildningsnämnden	-957,3	-1 053,5	-1 053,5	-1 133,9	-1 168,0	-1 181,6
Finansförvaltningen	2 295,1	2 342,6	2 427,8	2 416,0	2 521,7	2 595,9
Årets resultat	189,4	32,5	125,0	-41,6	-22,2	12,5
Årets resultat enligt balanskravet	189,4	32,5	125,0	0,0	0,0	12,5
Resultat enligt god ekonomisk hushållning*	208,0	49,4	147,9	17,4	7,6	12,5
Resultatmål	8,8%	2,0%	5,8%	0,7%	0,3%	0,4%

*God ekonomisk hushållning (GEH) enligt riktlinjerna KS/2019:355 och tillägg KS/2022:518. Enligt riktlinjerna justeras årets resultat med de kostnader som nyttjats av tidigare års avsättningar samt justering av resultatutjämningsreserv.

För mer detaljer kring de olika budgetposterna, se bilaga 4.

Respektive nämnd fördelar sin budgetram inom nämndens verksamhetsområden. Nedanstående antaganden för budgetperioden avseende löneökningar, personalomkostnadspålägg, hyreshöjning, prisökning för varor och tjänster samt krav på intäktsökningar används i budgetarbetet. Antaganden bygger bland annat på Sveriges Kommuner och Regioners, SKR:s, bedömning av den framtida inflationstakten.

Tabell 5. Uppräkningsfaktorer för nämndernas beräkningar

Budgetförutsättningar för nämndernas beräkningar, %	2023	2024	2025
Generell löneutveckling (inkl avdrag för årlig avsättning centralt för löneprioriteringar)	3,2	4,0	3,1
Personalomkostnadspålägg	44,93	46,00	40,90
Prisökning för varor och tjänster	5,0	1,5	1,7
Prisökning för köp av verksamhet inkl interna tjänster	3,3	2,7	2,3
Hyreshöjning SFAB	5,0	1,5	1,7
Intäktsutveckling	5,0	1,5	1,7
Effektiviseringar långsiktig ekonomisk plan, LEP	-0,7	-0,7	-0,7

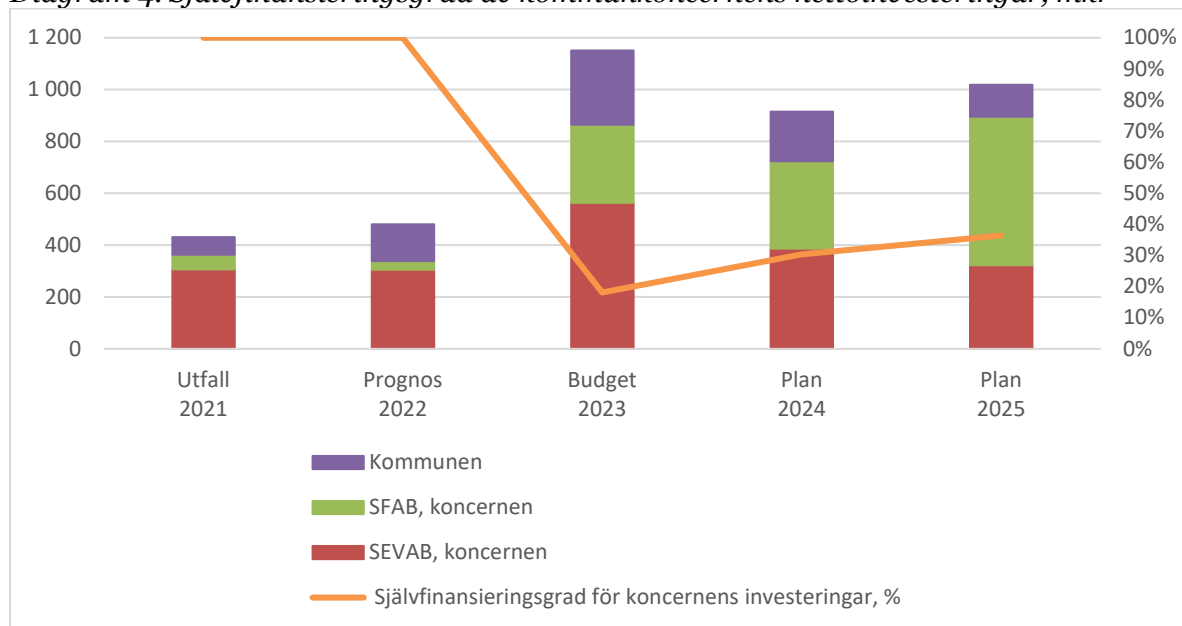
Utöver ovanstående generella löneutveckling avsätts medel motsvarande 2,5 - 3,5 miljoner kronor centralt för löneprioriteringar under respektive år 2023-2025. Nämnderna tilldelas budget efter avslutade förhandlingar.

Kommunkoncernens investeringar och finansiering

Kommunkoncernen har stora investeringsbehov framöver. Till grund för planperiodens investeringsbudget ligger en 10-årig investeringsplan som revideras årligen. Den långsiktiga investeringsplanen möjliggör att ha koll på hur investeringarna kan finansieras långsiktigt och hur investeringsnivån påverkar kommunens ekonomiska ställning.

Under planperioden 2023-2025 är koncernens totala investeringsbehov inklusive investeringsbidrag 3,1 miljarder kronor.² Självfinansieringsgraden av investeringar mäter hur stor del av investeringarna som kan finansieras med årets resultat före avskrivningar. Självfinansieringsgraden kommande tre år är i snitt 28 % vilket är en betydande minskning till följd av högre investeringstakt och lägre förväntade resultat. Snittet för självfinansiering av investeringar under perioden 2021-2025 beräknas till 86 procent för kommunkoncernen. Långsiktigt goda resultat och bra investeringsstyrning är därför av stor vikt.

Diagram 4. Självfinansieringsgrad av kommunkoncernens nettoinvesteringar, mkr

Bolagens investeringar och finansiering

SEVAB koncernen planerar under planperioden för investeringar om cirka 1,3 miljarder kronor, främst inom verksamheterna VA och Elnät. År 2023 beräknas genomförandegraden av investeringarna till 80 % motsvarande 450 miljoner kronor och självfinansieringsgraden till 26 procent.

SFAB koncernen planerar under planperioden för investeringar om cirka 1,2 miljarder kronor inklusive investeringsbidrag. År 2023 uppgår investeringbehovet till 302 miljoner kronor och självfinansieringsgraden beräknas till 21 %. I Strängnäs Fastighets AB märks befolkningsökningens påverkan på investeringsnivån då flera större projekt kommer pågå samtidigt. I SFAB kommer bland annat ett gruppboende, ett serviceboende, en lokal för daglig verksamhet, en förskola samt utökning av klassrum i grundskolan att färdigställas. Dessutom kommer byggnation av en förskola och två grundskolor påbörjas. I Strängnäs Bostads AB planeras för ombyggnad av befintligt bostadsbestånd. Investeringarna bostadsbolaget beräknas över tid vara självfinansierade men under planperioden krävs tillfällig lånefinansiering.

Kommunens investeringar

Strängnäs har, som flera andra växande kommuner, stora utmaningar framför sig för att klara av att både finansiera och genomföra de investeringar som krävs för att möta de ökade behoven. Under den kommande planperioden 2023-2025 beräknas kommunen investera för närmare 506 miljoner kronor, vilket motsvarar ett genomsnitt på cirka 169 miljoner kronor per år. Det är en högre investeringsnivå än de senaste åren.

² Uppgifterna om bolagens resultat och investeringar är preliminära, beslut om bolagens budget fattas i respektive bolagsstyrelse.

De större investeringar som planeras under planperioden är bland annat en ny simhall och en ny sporthall samt investeringar i diverse anläggningar så som exempelvis klimat-anpassningsåtgärder, asfalt, småbåtshamnar, Tosteröbron, parker och gator. Investeringsvolym specificerad per nämnd redovisas i bilaga 5.

Tabell 6. Investeringsbudget 2022-2025

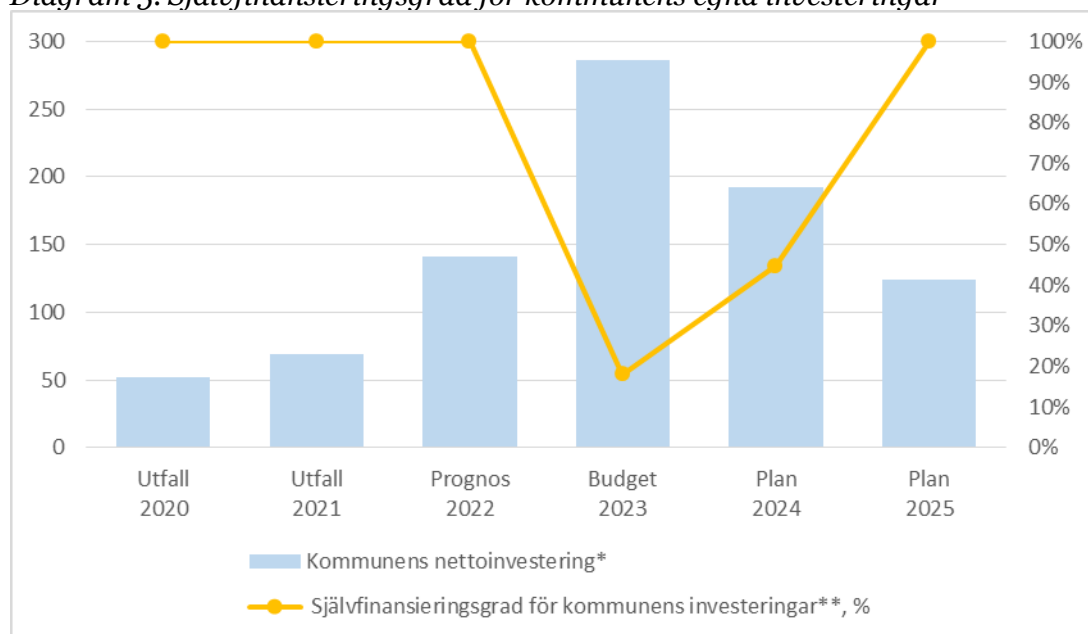
Investeringar, mkr	Budget 2022*	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Maskiner och inventarier	-30,7	-39,4	-36,8	-52,8
IT och digitalisering	-18,3	-21,6	-25,3	-26,9
Idrotts- och fritidsanläggningar	-98,5	-89,0	-71,5	-14,3
Anläggning, övrigt	-43,7	-40,9	-58,3	-29,5
Summa kommunens investeringar	-191,3	-190,9	-191,8	-123,5

* Budget 2022 är exkl överförd budgetram från 2021

Självfinansieringsgraden för kommunens egna investeringar har sedan 2016 uppgått till 100 procent. Investeringsvolymen ökar dock kraftigt under planperioden och det tillsammans med att resultatnivåerna är negativa gör att den beräknade självfinansieringsgrad för planperioden endast är 48 procent. Om kommunen inte hade redovisat goda resultat de senaste åren så hade det inneburit att kommunen behövt låna pengar för att finansiera investeringarna. Tillfälligt under planperioden kan investeringarna finansieras genom nyttjande av tidigare års överskott.

Sett över den senaste sexårsperioden (2020-2025) beräknas investeringarna vara självfinansierade, men kräver fortsatt budgetdisciplin och aktiv ekonomistyrning.

Diagram 5. Självfinansieringsgrad för kommunens egna investeringar

* Investeringsnivån 2023 inkluderar investeringar från tidigare år som förväntas bli färdigställda under 2023

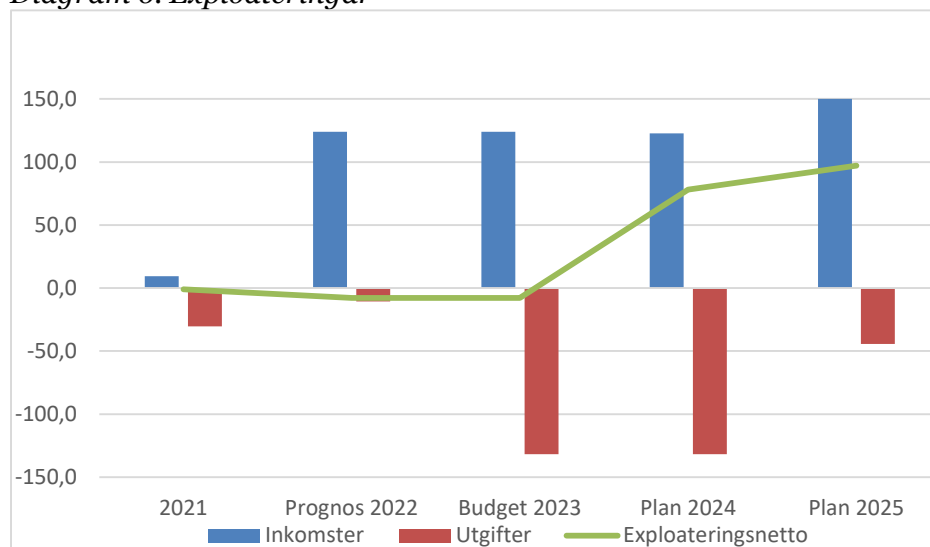
** Årets resultat plus avskrivningar i procent av kommunens nettoinvesteringar.

Exploateringar

Med exploateringar avses åtgärder för att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för att kunna bygga bostäder och lokaler för näringsverksamhet med syftet att marken ska

avyttras. I exploateringsverksamheten ingår också att bygga kompletterande gemensamma anordningar som gator och grönområden inom allmän platsmark.

Diagram 6. Exploateringar

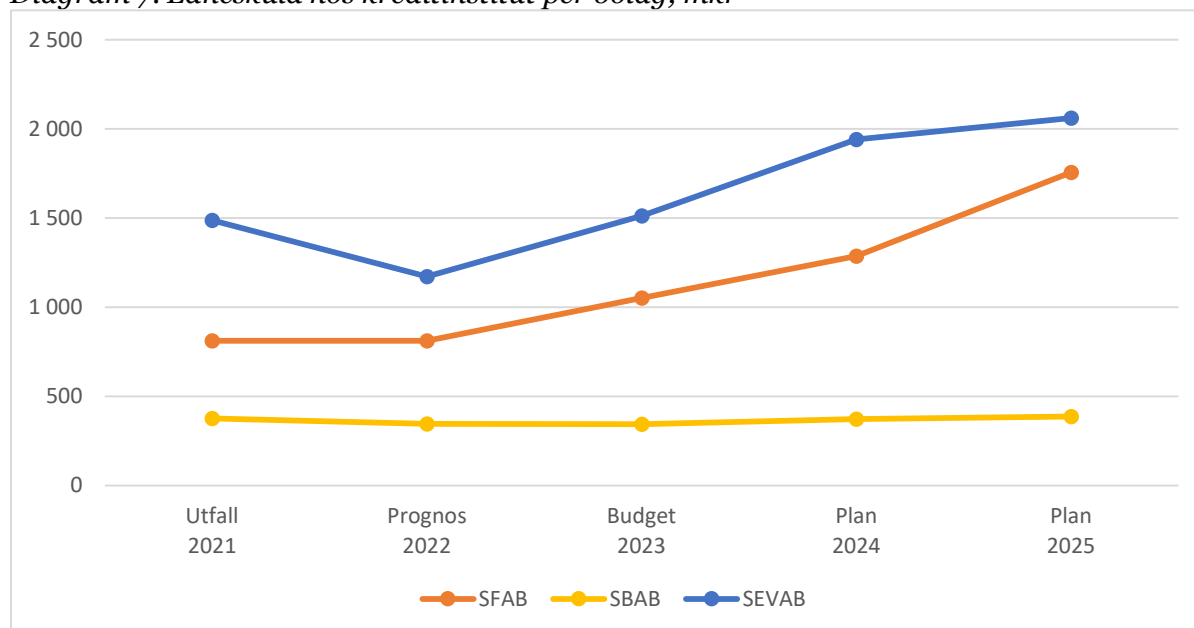
Under planperioden 2023-2025 kommer cirka 23 exploateringsprojekt att pågå.

Nettoinkomster för exploateringsprojekt under perioden 2023-2025 beräknas bli cirka 168 miljoner kronor. De stora aktuella exploateringsprojekten under planperioden är Gorsingeskogen, Södra stadsskogen och Stavlund. Utgifterna avser färdigställande av infrastruktur i utvecklingsområden för både bostäder och verksamheter. Ett markbyte med Kilenkrysset i Biskopskvarn under perioden innebär att kommunen erhåller verksamhetsmark som beräknas kunna säljas under planperioden. Arbetet med att utveckla områdena runt resecentrum avses att intensifieras under planperioden.

Kommunkoncernens låneskuld

Kommunens och de kommunala bolagens lånebehov tillgodoses till största delen av upplåning via kommunens internbank. Samtlig nyupplåning vidareförmedlas under planperioden till kommunens bolag, då kommunens egna investeringar betalas med egna medel. Strängnäs fastighets ABs låneskuld finansieras indirekt av skattemedel då den avser lån för kommunens verksamhetsfastigheter och har effekt på kommunens hyreskostnader medan Strängnäs bostads ABs och SEVAB koncernens lån finansieras av bolagens taxor och hyresavgifter för deras respektive tjänster.

Diagram 7. Låneskuld hos kreditinstitut per bolag, mkr

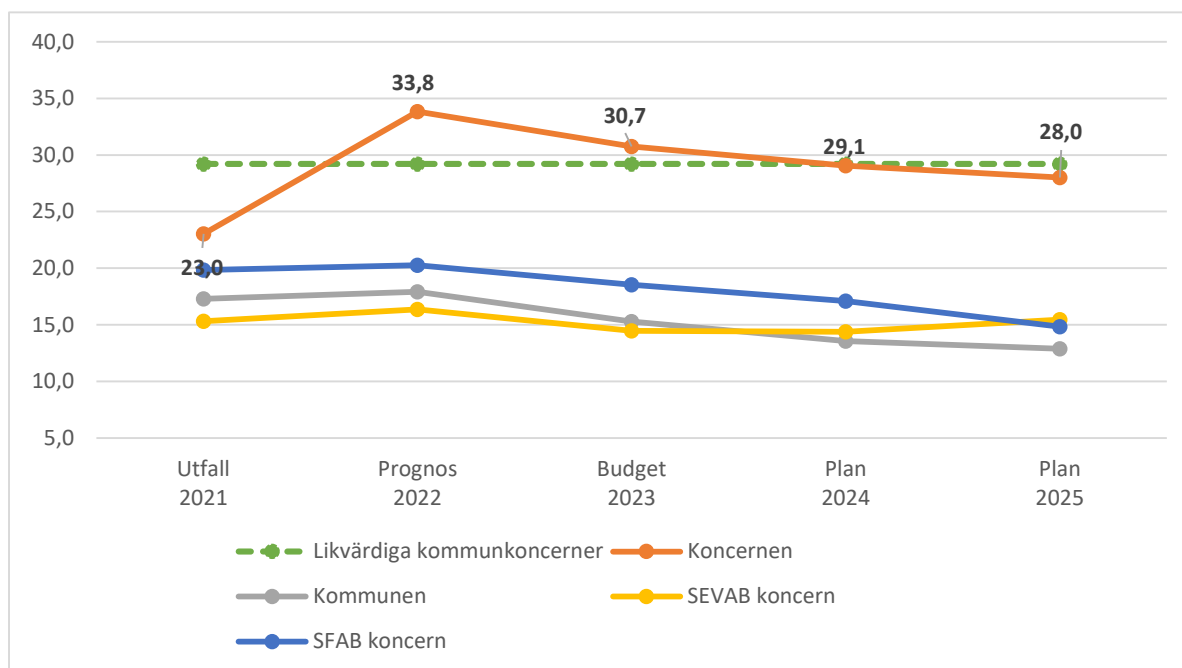

Under 2022 har kommunkoncernens låneskuld minskat till följd av amorteringar. SEVABs låneskuld har minskat till följd av amortering efter avyttring av fjärrvärmeverksamheten. Även låneskulden i Strängnäs Bostads AB har minskat medan låneskulden i Strängnäs Fastighets AB är oförändrad. Låneskulden i SEVAB koncernen respektive Strängnäs Fastighets AB förväntas öka kraftigt utifrån den höga investeringstakten under de kommande åren. Låneskulden i Strängnäs Bostads AB ökar något under kommande år men beräknas återställas efter planperioden. Under planperioden 2023-2025 förväntas lånen hos kreditinstitut sammanlagt öka med 1,9 miljarder kronor till totalt 4,2 miljarder kronor med anledning av investeringsbehovet i bolagen.

Kommunkoncernens soliditet

Soliditeten är ett mått på långsiktigt finansiellt handlingsutrymme. Den visar i vilken utsträckning tillgångar har finansierats med eget kapital i stället för lån. Kommunkoncernens soliditet har ökat vilket medför ett ökat finansiella handlingsutrymme. Det innebär att fokus kan ligga på långsiktig ekonomisk planering istället för snabba kortsiktiga besparingar under periodens konjunktur nedgång.

Diagram 8. Kommunkoncernens soliditet inkl. pensionsåtagande enligt balansräkningen (%)

Till följd av försäljningen av värmeverksamheten beräknas kommunkoncernens soliditet inklusive pensionsåtagande öka till 33,8 % under 2022. Soliditeten ligger nu i nivå med kommunkoncerner i samma storlek (2021:29,2 %).

Under planperioden när investeringstakten är hög och resultatnivåerna minskar förväntas soliditeten minska med 5,8 procentenheter och soliditeten beräknas uppgå till 28,0 procent vid slutet av planperioden. Enligt kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning (KS/2019:355) ska soliditeten i kommunkoncernen år 2030 vara 25 procent. För att soliditeten ska bibehållas på denna nivå krävs att kommunen återställer en långsiktig resultatnivå på lägst 2 procent av skatteintäkterna, goda resultat i bolagen och en fortsatt mycket aktiv investeringsplanering.

BILAGA 1. Ekonomisk sammanställning koncernen³

Resultatbudget (mkr)	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens intäkter	939	781	853	872	960
Verksamhetens kostnader	-2 789	-3 049	-3 169	-3 257	-3 319
Avskrivningar	-221	-193	-204	-239	-267
Verksamhetens nettokostnader	-2 072	-2 462	-2 520	-2 624	-2 625
Skattenetto	2 362	2 535	2 599	2 736	2 804
Finansnetto	-44	962	-74	-73	-74
Resultat före extraordinära poster	246	1 035	4	39	104
Extraordinära poster och skatt	0	0	0	0	0
Årets resultat	246	1 035	4	39	104

Balansplan (mkr)	UB 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Tillgångar	5 768	7 040	7 659	8 185	8 882
varav årets investeringar	431	480	1 151	916	1 018
Summa tillgångar	5 768	7 040	7 659	8 185	8 882
Eget kapital	1 824	2 859	2 863	2 902	3 007
varav årets resultat	246	1 035	4	39	104
Avsättningar och skulder	3 944	4 181	4 795	5 282	5 875
varav lån hos kreditinstitut	2 254	2 305	2 883	3 574	4 179
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	5 768	7 040	7 659	8 185	8 882
Pensionsåtagande	495	477	509	524	518
Soliditet	23,0%	33,8%	30,7%	29,1%	28,0%

BILAGA 2. Nyckeltal kommunkoncernen⁴

	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Lån hos banker/kreditinstitut, mkr					
Kommunen	0	0	0	0	0
SFAB	812	812	1 051	1 286	1 756
Lån skattefinansierad verksamhet	812	812	1 051	1 286	1 756
SBAB	375	346	344	372	387
SEVAB	1 487	1 172	1 513	1 940	2 061
Lån kommunkoncernen totalt	2 674	2 330	2 908	3 599	4 204
Låneskuld per invånare, kr					
Antal invånare 31 december	38 129	38 656	39 227	40 340	41 327
Skattefinansierad verksamhet	21 296	21 006	26 799	31 885	42 497
Kommunkoncernen totalt	70 127	60 275	74 139	89 208	101 736

³ Uppgifterna om bolagen är preliminära, beslut om bolagens budget fattas i respektive bolagsstyrelse.

⁴ Uppgifterna om bolagen är preliminära, beslut om bolagens budget fattas i respektive bolagsstyrelse.

Nyckeltal kommunkoncern (mkr)	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Omsättning	3 301	3 315	3 452	3 608	3 764
Balansomslutning	5 768	7 040	7 659	8 185	8 882
Eget kapital	1 824	2 859	2 863	2 902	3 007
Årets resultat	246	1 035	4	39	104
Soliditet inkl ansvarsförbindelser	23,0%	33,8%	30,7%	29,1%	28,0%
Lån hos banker/kreditinstitut	2 254	2 305	2 883	3 574	4 179
Investeringar	431	480	1 151	916	1 018
Avskrivningar/omsättning	7%	6%	6%	7%	7%
Resultat/omsättning	7%	31%	0%	1%	3%
Självfinansiering investeringar	100%	100%	18%	30%	36%

Nyckeltal per bolag	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Resultat före skatt (mkr)					
Kommun	189	125	-42	-22	13
SEVAB koncernen	42	-60	30	46	77
SFAB koncernen	25	13	24	27	35
SKFAB	0	773	3	3	3
Investeringar (mkr)					
Kommun	69	141	286	192	123
SEVAB koncernen	307	305	563	387	323
SFAB koncernen	56	35	302	337	572
Soliditet (%)					
Kommun, inkl pensionsåtagande	17%	18%	15%	14%	13%
SEVAB koncernen	15%	16%	14%	14%	15%
SFAB koncernen	20%	20%	19%	17%	15%
SKFAB	82%	93%	94%	96%	97%

BILAGA 3. Ekonomisk sammanställning kommunen

Resultatbudget (mkr)	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens intäkter	386	351	355	358	362
Verksamhetens kostnader	-2 493	-2 732	-2 891	-2 997	-3 036
Avskrivningar	-78	-89	-93	-108	-120
Verksamhetens nettokostnader	-2 185	-2 469	-2 629	-2 747	-2 794
Skattenetto	2 362	2 535	2 599	2 736	2 804
Finansnetto	13	59	-11	-11	2
Resultat före extraordinära poster	189	125	-42	-22	13
Extraordinära intäkter	0	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0	0
Årets resultat	189	125	-42	-22	13
Reservering av medel i utjämningsreserv	0	0	0	0	0
Användning av medel i utjämningsreserv	0	0	42	22	0
Årets resultat enligt balanskravet	189	125	0	0	13
lanspråktagna medel som reserverats under eget kapita	19	22	17	8	0
Årets resultat enligt god ekonomisk hushållning	208	147	17	8	13
Årets resultat, andel av skattenetto	8,0%	4,9%	0,7%	0,3%	0,4%

Balansplan (mkr)	UB	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2021	2022	2023	2024	2025
Anläggningstillgångar	3 495	3 598	4 256	4 804	5 280
Bidrag till infrastruktur	27	25	23	22	20
Omsättningstillgångar	1 264	1 796	1 591	1 518	1 521
Summa tillgångar	4 785	5 419	5 870	6 343	6 821
Eget kapital	1 323	1 448	1 406	1 384	1 397
Avsättningar	320	330	358	388	380
Långfristiga skulder	2 520	2 571	3 037	3 502	3 976
Kortfristiga skulder	623	1 069	1 069	1 069	1 069
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	4 785	5 419	5 870	6 343	6 821
Pensionsåtagande	495	477	509	524	518
Soliditet inkl pensionsåtagande	17,3%	17,9%	15,3%	13,6%	12,9%

Finansieringsbudget (mkr)	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2021	2022	2023	2024	2025
Kassaflöde från den löpande verksamheten	124	671	71	194	222
Investeringsverksamhet*	-100	-141	-286	-192	-123
Finansieringsverksamhet inkl förändring kassaflöde	28	2	3	3	3
Årets kassaflöde	52	532	-212	5	101

*) Investeringsnivån 2023 inkluderar investeringar från tidigare år som förväntas bli färdigställda under 2023

BILAGA 4. Kommunens driftbudget 2023–2025

Nämnd, mkr	Ramjust					
	Utfall 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunfullmäktige	-6,3	-8,9	-8,7	-7,8	-8,2	-8,4
Kommunstyrelsen	-163,1	-193,1	-192,3	-193,9	-198,0	-202,2
Teknik- och fritidsnämnden	-145,3	-163,9	-164,9	-171,2	-179,0	-181,5
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-24,7	-38,0	-35,9	-33,9	-33,6	-34,5
Kulturnämnden	-51,2	-57,7	-56,6	-59,5	-61,0	-62,4
Socialnämnden	-757,8	-794,9	-790,9	-857,3	-896,1	-912,8
Barn- och utbildningsnämnden	-957,3	-1 053,5	-1 053,5	-1 133,9	-1 168,0	-1 181,6
Finansförvaltningen	2 295,1	2 342,6	2 427,8	2 416,0	2 521,7	2 595,9
Kommungemensamma kostnader & intäkter	-82,1	-176,3	-112,3	-198,4	-227,7	-222,9
Pensionsförvaltning	-47,5	-41,4	-41,4	-58,1	-61,2	-24,5
Exploateringar vinst/förlust	-0,2	0,0	7,2	0,0	0,0	0,0
Budgeterade gem. avskrivningar/hyror	-4,4	-49,9	-7,4	-62,5	-94,4	-133,0
Övriga kommungemensamma kostnader	-4,0	-3,4	-3,6	-3,5	-3,6	-3,7
Kommungemensamt extraordinärt	0,0	0,0	-14,2	0,0	0,0	0,0
Resurs- och reservmedel	-5,1	-64,7	-31,2	-56,9	-61,0	-61,7
<i>Särskilda löneprioriteringar</i>	<i>0,0</i>	<i>-1,5</i>	<i>0,0</i>	<i>-3,5</i>	<i>-6,0</i>	<i>-6,0</i>
<i>Demografisk volymjustering</i>	<i>0,0</i>	<i>-13,8</i>	<i>0,0</i>	<i>-20,0</i>	<i>-20,0</i>	<i>-20,0</i>
<i>Politiska prioriteringar</i>	<i>0,0</i>	<i>-6,2</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>-0,3</i>	<i>-0,5</i>
<i>Skattereserv</i>	<i>2,7</i>	<i>-22,2</i>	<i>-12,2</i>	<i>-13,4</i>	<i>-14,6</i>	<i>-15,2</i>
<i>Horisontell styrning</i>	<i>-7,8</i>	<i>-21,0</i>	<i>-19,0</i>	<i>-20,0</i>	<i>-20,0</i>	<i>-20,0</i>
lanspråktagna medel från eget kapital	-20,8	-16,9	-21,7	-17,4	-7,6	0,0
Skattenetto	2 361,6	2 505,6	2 534,6	2 598,7	2 735,5	2 804,3
Räntenetto	15,5	13,3	5,5	15,7	13,9	14,5
Årets resultat	189,4	32,5	125,0	-41,6	-22,2	12,5
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	41,6	22,2	0,0
Årets resultat enligt balanskravet	189,4	32,5	125,0	0,0	0,0	12,5
lanspråktagna medel som reserverat under eget kapital	18,6	16,9	22,9	17,4	7,6	0,0
Resultat enligt god ekonomisk hushållning*	208,0	49,4	147,9	17,4	7,6	12,5
Resultatmål	8,8%	2,0%	5,8%	0,7%	0,3%	0,4%

*God ekonomisk hushållning enligt riktlinjerna KS/2019:355 och tillägg KS/2022:518. Enligt riktlinjerna justeras årets resultat med de kostnader som nyttjats av tidigare års avsättningar samt justering av resultatutjämningsreserv.

BILAGA 5. Kommunens investeringsbudget per nämnd 2023-2025

Investeringsram Styrelse/nämnd, mkr	Budget 2022*	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunfullmäktige				
Maskiner och inventarier	0,0	0,0	0,0	0,0
IT och digitalisering	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunstyrelse				
Maskiner och inventarier	-9,6	-4,1	-3,6	-4,1
IT och digitalisering	-6,7	-9,1	-5,9	-6,9
Anläggning, övrigt	-22,0	-18,4	-35,4	-1,4
Summa	-38,3	-31,6	-44,9	-12,4
Barn- och utbildningsnämnd				
Maskiner och inventarier	-3,0	-6,1	-4,0	-17,8
IT och digitalisering	-7,2	-7,5	-7,5	-7,5
Summa	-10,2	-13,6	-11,5	-25,3
Socialnämnd				
Maskiner och inventarier	-4,9	-7,7	-2,4	-2,6
IT och digitalisering	-1,7	-2,4	-7,3	-2,7
Summa	-6,6	-10,1	-9,7	-5,3
Kulturnämnd				
Maskiner och inventarier	-1,8	-7,0	-11,9	-16,8
IT och digitalisering	-0,4	-0,4	-2,3	-2,3
Summa	-2,2	-7,4	-14,1	-19,1
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnd				
Maskiner och inventarier	-0,2	-0,2	-0,1	-1,4
IT och digitalisering	-0,3	-1,4	-0,8	-6,2
Summa	-0,5	-1,6	-0,9	-7,6
Teknik- och fritidsnämnd				
Maskiner och inventarier	-11,3	-14,3	-14,8	-10,1
IT och digitalisering	-2,0	-0,8	-1,5	-1,3
Idrotts- och fritidsanläggningar	-98,5	-89,0	-71,5	-14,3
Anläggningar övrigt	-21,7	-22,5	-22,9	-28,1
Summa	-133,5	-126,6	-110,7	-53,8
Summa kommunens investeringar, mkr	-191,3	-190,9	-191,8	-123,5

* Budget 2022 är exkl överförd budgetram från 2021

BILAGA 6. Kommunens resursfördelningsmodell

Fördelning av kommunens ekonomiska resurser för nämndernas driftkostnader sker utifrån en framtagen resursfördelningsmodell. Modellen bygger på flera parametrar (se nedan) och de viktigaste parametrarna tar hänsyn till förändringar beträffande demografiskt betingade behov samt förändringar gällande förväntad kostnad för de olika verksamheterna.

Utgångspunkten för budgetfördelningen är den framtagna skatteprognosen. Den tillsammans med centralt budgeterade kostnader och intäkter utgör grunder för hur mycket som fördelas till respektive nämnd.

Centralt budgeteras för följande intäkter och kostnader:

- Skatteintäkter och generella statsbidrag
- Avskrivningar, nämnderna tilldelas budget när investeringar tas i bruk
- Pensionskostnader
- Medel för löneprioriteringar, nämnderna tilldelas budget efter avslutade förhandlingar
- Ökade hyreskostnader för ny- till och ombyggda lokaler, nämnderna tilldelas budget när lokalerna tas i bruk
- Finansiella kostnader i form av ränteintäkter och räntekostnader
- Borgensavgifter
- Reserv för förändrade volymer utifrån den demografiska befolkningsutvecklingen, för skatteprognosförändringar och oförutsedda kostnader
- Horisontella medel

I en föränderlig värld är det omöjligt att förutse alla händelser och kommunen behöver vara försiktig i den ekonomiska planeringen. Reserv för handlingsberedskap för väntade och oväntade händelser budgeteras därför. Det handlar dels om en reserv för förändrade volymer utifrån den demografiska befolkningsutvecklingen, men också om reserv för förändrad skatteprognos. Analys av behov att nyttja dessa reserver sker löpande under budgetåret.

Efter hänsyn till ovannämnda kommunövergripande kostnadsposter och reserver framgår tillgängliga resurser att fördela till nämnderna utifrån kommunfullmäktiges resursfördelningsmodell.

+	Skatteintäkter och generella statsbidrag
-	Avskrivningar
+/-	Finansnetto
+/-	Övriga kommungemensamma kostnader/intäkter, exempelvis pensionskostnader, hyreskostnader för ny- till och ombyggda lokaler, medel för löneprioriteringar, reserver
-	Resultatmål 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag
=	Tillgängligt utrymme att fördela enl. kommunfullmäktiges resursfördelningsmodell

De parametrar resursfördelningsmodellen bygger på beskrivs nedan:

Den demografibaserade parametern bygger på uppskattade volymer utifrån en kommungemensam befolkningsprognos som uppdateras och stäms av årligen. De kommunala verksamheterna har delats in i åldersgrupper utifrån demografiskt betingade behov för att

få en direkt påverkan av verksamhetsvolymen inom pedagogisk verksamhet och äldreomsorgen. Demografisk avstämning sker två gånger per år för verksamheter med demografiskt betingade behov, det vill säga för barn- och utbildningsnämnden i åldrarna 1-18 år och för socialnämnden 65 år och äldre, inför delårsrapporten per 31 augusti samt årsbokslut per 31 december. Som underlag för demografisk avstämningen används Statistiska centralbyråns (SCB) födelseårsbaserade statistik. Avräkning görs mot centralt budgeterad reserv för demografisk volymjustering om 20 miljoner kronor. Belopp under 1,0 miljon kronor per nämnd justeras inte.

Förutom den demografibaserade parametern används nyckeltalen referenskostnad och standardkostnad som fördelningsgrund i resursfördelningsmodellen. Dessa nyckeltal hämtas från Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada) och beskriver vad respektive verksamhet borde ha för nettokostnad om kommunen bedriver verksamheten med genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet. I de fall då dessa nyckeltal inte finns för en specifik verksamhet görs en likhetsutsökning. Likhetsutsökning innebär att Strängnäs kommun och sju andra kommuner som ligger närmast varandra vad gäller förväntad kostnad för en verksamhet samt invånarantal bildar en jämförelsegrupp. Jämförelsegruppens genomsnittliga värde för den specifika verksamheten används sedan vid fördelningen.

Tabell 7. Nyckeltal som används i resursfördelningsmodellen

Verksamhetsområde	Nyckeltal
Verksamheter med direkt koppling till demografiskt betingade behov.	Referenskostnad per individ för åldersgrupps invånarantal
Förskola, grundskola, gymnasieskola, äldreomsorg	Åldersgrupperna 1-18 år samt 65 år och äldre
Insatser för personer med funktionsnedsättning enl. LSS	Referenskostnad per totalt invånarantal
Individ- och familjeomsorg	Referenskostnad per totalt invånarantal
Kollektivtrafik	Standardkostnad per totalt invånarantal
Övriga verksamhetsområden	Likhetsutsökning per totalt invånarantal

Fördelning av investeringsmedel sker med utgångspunkt i en behovs- och prioriteringsmodell. Modellen tar sin utgångspunkt i en behovsanalys av framtida investeringar och innefattar en redogörelse för när i tid en investering behöver genomföras samt en beskrivning av ekonomisk effekt för ökad eller minskad driftkostnad till följd av genomförd investering. För att säkerställa god ekonomisk hushållning och en samsyn kring behov bedrivs en del av behovs- och prioriteringsarbetet i förvaltningsövergripande grupper så som den strategiska planeringsgruppen (SPG) och digitaliseringsrådet.